

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director : DEM. I. DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACTIE :

TR. ALEXANDRESCU
Avocat, Direct. Contenc. B-cei
G-le a Tărei Românești

ALEX. CERBAN
Profesor la Facultatea
de Drept, București

IOSEF G. COHEN
Avocat

GR. CONDURATU
Fost Consilier la C. de Apel
București, Avocat

RENÉ DEMOGUE
Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

V. DONGOROZ
Dr. în Drept din Buc., Profesor Universitar, Avocat

ALFRED JUVARA
Profesor Universitar, Avocat

Dr. ȘTEFAN LADAY
Fost Magistrat
jurisconsult în Cluj

D. NEGULESCU
Profesor la Facultatea
de Drept, București

I. GR. PERIETEANU
Avocat

C. SIPSON
Profesor la Facultatea
de Drept, București

C. STOEANOVICI
Dr. în Drept din Paris
Avocat

GR. TRANCU-IAȘI
Ministrul Munciei
Avocat

P. VASILESCU
Dr. în Drept din Paris
Avocat

AL. VELESCU
Dr. în Drept din Buc.
Avocat

ALBERT WAHL
Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticiei Judiciare

Membri corespondenți pentru Paris: EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris

Membru corespondent pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casătie din Varșovia

ABONAMENTUL

Un an. p. B-ci, Case com., Autorit. 1200 lei	APARE ODATĂ PE SĂPTAMANA
" Avocați 900 "	In lunile Iulie și August
" Magistrați 700 "	Apare odată la două săptămâni
6 luni prețul de sus pe jumătate	Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

S U M A R

— Un bine meritat elogiu și o deceptie! de d. I. Gr. Perie-

teamu;

— Delict posesoriu, de d-l judecător L. Ciobanu;

— Legea accelerării judecătorilor. Abrogarea unor dispoziții din art. 20 al legii pentru organizarea judecătoarească, de d-l procuror Aurel Sava;

— Comemorarea morții lui Matei Cantacuzino, de d-l magistrat I. C. Dinu;

JURISPRUDENTA :

— Curtea de casătie s. I: Maria Florescu cu Emil Rozan (Concubinaj. Survârare de copii. Pensiune de întreținere. Când se acordă? cu o Notă de d-l avocat Traian Alexandrescu;

— Idem s. II: D. Pantazi cu Udrea (Impăcarea părților. Art. 82 I. j. o. Declarația recl. că s-a împăcat cu inculpatul numai în ce privește acțiunea publică sau numai în ceea ce privește despăgubirile civile. Efecte);

— Idem s. III: Intendant G-ral State Lonte cu Curtea de Conturi. (Recursul excepțional prevăzut de art. 27 legea din 1925 p. org. Curții de Casătie. Dacă se acordă contra încheierii prin care Curtea de Conturi refuză propunerea jurământului unei persoane numită consilier la acea Curte?);

— Curtea de ape București s. II: L. Segal et Co. cu Soc. Neukischner Drukfabrik Aktiengesellschaft din Viena (Admiterea sechestrului asigurător pe o sumă mai mică decât cea cerută prin acțiunea principală. Sechestrul ilegal);

— Idem s. III: Banca Românească cu Ignat Bercovici. (Dacă în contra unei sentințe de anularea unui cek pierdut există drept de apel?, cu o Notă de d-l avocat Stern);

— Idem s. IV: Rogesa, Soc. an. în licidare cu Ozias Herscovici et Co. (Sentința comercială dată asupra unei opozitii respinse. Necomunicarea ei părții. Cerere de investirea ei cu formula executorie. Respingere. cu o Notă de d-l avocat Florian Porescu);

— Curtea de apel Constanța: Procurorul general cu Isidor Levy. (Dreptul procurorului de a ataca sentința în termen de un an pentru fraudă. Expirarea termenului. Cerere de revizuire. Inadmisibilitate. Art. 10 și 14 legea Dobrogei nouă, art. 73 Regul. legii și art. 288 și urm. pr. civ.);

— Curtea de apel Chișinău s. I: Panait Gheorghiaide cu Ministerul Domeniilor. (Contencios Administrativ. Dacă pădurarului, înlocuit din serviciu, îi sunt aplicabile dispoz. Statutului funcționarilor publici?);

— Trib. Ilfov s. III c. civ.: Stefan Mazilu cu Acșente Dimulescu. (Arendare făcută direct de proprietar veriunei obștii locale sau agronom titrat. Dacă mai e nevoie de îndeplinirea formalităților din Reg. legii agrare?);

— Trib. Dolj s. I: I. Tritănescu cu P. Dumitrașcu (Posesor sub nume de proprietar. Turburarea posesiunii lui. Transacție la care el n'a luat parte. Neopozabilitate. Contestație. Admitere);

Un bine meritat elogiu și o deceptie

„Monitorul Oficial“ (No. 232 din 16 Octombrie 1926) a publicat, cu obiceiuită intârziere, procesul verbal cu No. 29 din 20 Iunie 1925, încheiat la Universitatea din Iași de Senatul acelei universități și de Consiliul Facultății de drept. În cuprinsul acestui proces-verbal, prin care s-a hotărât, cu unanimitate de glasuri, recomandarea d-lui Istrate Micescu, ca profesor titular la catedra de drept civil rămasă vacanță prin moartea regretatului Dimitrie Alexandrescu, — se găsește reprodus următorul memorial dresat de comisiunea profesorală de cercetare:

„Subscriși, profesori titulari întruniți în consiliu astăzi în urma convocării d-lui pro-decan,

Văzând în „Monitorul Oficial“ publicațiunea de valoare a catedrei de drept civil licență, catedră ocupată în ultimul timp de regretatul profesor D. Alexandrescu,

Având în vedere dispozițiunile art. 81 din legea învățământului secundar și superior, modificat prin lege din 3 Martie 1925;

Considerând că această catedră ilustrată de atâtea decenii de unul din cei mai străluciți jurisconsulti ai neamului nostru n-ar putea fi ocupată astăzi decât de un element de mare valoare a cărei reputație în specialitatea dreptului civil să fie unanim recunoscută;

Având în vedere că din pleiada de jurisconsulti, care ilustrează știință dreptului în aplicațiunile ei practice, acel care și-a creat un loc de frunte în viața noastră juridică contemporană, este de sigur d. Istrate Micescu, conferențiar definitiv de drept civil la facultatea de drept din București;

Considerând că lucrarea sa „De la personalité morale et l'indivision“ publicată la Paris a fost în mod elogios apreciată de marii jurisconsulti ai Franței.

Îată de pildă aprecierile lui Raymond Saleilles asupra lucrării mai sus menționată, pe care le găsim într-o scrisoare adresată d-lui Micescu de marele jurisconsult francez: „Nous serions heureux à l'école que tous puissent comprendre comme vous le lien étroit qui ratache en matière de science sociale, les questions

les plus technique et même souvent les plus terre à-terre a l'ideal universel d'une justice toujours plus ardemment pourssuivie et plus intégralement réalisée.

Iar renumitul profesor de drept civil Francois Geny în lucrarea sa „Science et technique en droit positif” ocupându-se de mișcarea doctrinară din Franța și cîtând opera d-lui Micescu, spune că face parte din acele lucrări cari „s'inspirent souvent de l'enseignement des maîtres parfois le prolonge sinon même-le dépasse”.

Având în vedere că și din analizarea cursului d-lui Micescu asupra „teoriei generale a drepturilor de creanță reiese cu evidență nu numai cunoștințele aprofundate ale conferențiarului Facultății juridice din București, dar și puternicul său spirit juridic capabil de a emite sisteme cu totul originale, chiar într'o materie devenită aproape clasică”;

Considerând că și nenumăratele sale concluziuni scrise depuse în procesele cele mai mari din ultimul timp cum ar fi de pildă procesul Amira sau procesul Lăzărescu, și publicate în revistele noastre iuridice ne dovedesc calitățile excepționale de profund cugetător a d-lui Micescu;

Având în vedere că, pe lângă aceste lucrări de mare valoare, d. Istrate Micescu s-a distins și printre activitatea științifică neîntreruptă de mai mult de 17 ani în specialitatea catedrei vacante;

Că d-sa prin strălucitele sale pledoarie poate fi considerat astăzi ca unul din cele mai puternice talente ale baroului nostru care a contribuit la dezvoltarea științei dreptului în România, sporind astfel forța dinamică a acestei științe sociale;

Având în vedere că d. I. Micescu ne-a comunicat că primește această înaltă și grea însărcinare, făgăduind a-și da toate silințele ca golul lăsat de marele Alexandresco să se simtă cât mai puțin în învățământul superior al celui mai vechiu și mai strălucit centru de cultură a neamului nostru;

Pentru toate aceste motive, în unanimitate, propunem ca d. Istrate Micescu, conferențiar definitiv de drept civil la Facultatea juridică din București, să fie numit profesor titular, pe baza art. 81, la catedra de drept civil, licență, rămasă vacanță prin moartea profesorului D. Alexandresco.

(ss) G. Tabacovici, I. Coroi, V. V. Pella.

Aprecierile mai sus reproduse nu sunt altceva decât o consacratie oficială a admirării și laudelor ce de mult și permanent plutesc în jurul remarcabilei personalități a d-lui Micescu, și cari pe zi ce trece se accentuează, urmând grabnica-i ascensiune.

După studii strălucite, acumulate de o minte înzestrată cu puteri mari de păstrare, de analiză și sinteză, și, în aceiași măsură de creație, îmbinare și exteriorizare, d-l Istrate Micescu, ar fi putut foarte bine, din primul moment, să-și mărginească câmpul activității în practica avocaturii și 'n arena politiciei, fără nici o pagubă pentru renumele la care avea dreptul să aspire, sau pentru siguranța bunului trai.

O mare chemare însă, impulsul pe care-l simțea de-a construi în seninătatea domeniului pur teoretic, îi îndrumă pașii spre învățământ.

Sunt azi peste 17 ani de când conferențiază la Facultatea de drept din București, și în acest interval de timp, spusele lui Francois Geny s-au adeverit pe deplin. D-l Micescu a dovedit incomparabile calități de profesor, căci învățământele sale, rezultatul unor alambicări ingenioase, cu mijloace pur

personale și puțin bănale, — nu sunt o simplă reproducere de cunoștințe căpătate dela profesorii, pe cari la rându-i i-a avut, ci construcțiuni juridice, cari uneori, adesea chiar, constituiesc o prelungire, dacă nu o depășire a acelor cunoștințe.

Memoriul consiliului profesoral dela Iași constată cu bună dreptate, ocupându-se de teoria generală emisă de d-l Micescu asupra drepturilor de creață, că cu puternicul său spirit juridic, a fost în măsură să emită sisteme cu totul originale. E cred cel mai mare merit, cea mai mare calitate ce se poate recunoaște unui profesor universitar. Și ceeace este și mai extraordinar, d-l Micescu întrupăză atât de mult în el profesoratul, în cît il poartă pretutindeni, — chiar după ce părăsește catedra, — la bară ca și într'o simplă convorbire particulară. E un nesecat isvor de învățăminte, sporite de formidabila-i cultură generală, cernute prin sita unei inteligențe vii și luminoase.

Eu care îl urmăresc și admir de mai bine de douăzeci de ani, în forul justiției, petrec întotdeauna clipe neutrăne, de câte ori îl auz vorbind, chiar atunci când rationamentul său, forțat de viața brutală ce palpită la bară, e nevoie să părăsească sfera senină a teoriilor pure, și să se adapteze faptelor unui proces. Și întotdeauna după ce a încetat să vorbească, îmi dau seama c'am învățat de la el, ceva, pe care nu l-am putut obține cândva dela altul, nici nu l-ași putea găsi în cărți.

Cu toate acestea însă, și cu toată recomandația corpului profesoral dela Universitatea din Iași, d-l Micescu n'a putut obține realmente catedra de drept civil ilustrată de Alexandrescu, și pe care, netăgăduit, ar fi continuat s'o ilustreze, cu osebitele calități, ce nu i se pot contesta.

Ministrul instrucției publice din 1925 a aprobat numirea sa la acea catedră, dar a cerut d-lui Micescu să opteze între catedra dela Iași, și locul de conferențiar pe care-l ocupă la Facultatea de drept din București. Impasul era vădit.

Memoriul profesoral semnat de d-l Tabacovici, Coroi și Pela, ne spune că d-l Micescu a declarat de la început că primește catedra, pentru care avea să fie recomandat.

Noi, pe cît știm, a existat o rezervă în acea declarație: putința de a profesa la București ca conferențiar și la Iași ca profesor, primind o singură renumerație, cea mai mică.

Această propunere, care n'a fost acceptată, de Minister, sub pretext de cumul, — își găsea o îndoită justificare: pe deoparte utilitatea continuității învățământului în acelaș mediu de elemente formate și în pregătire, în aceeași atmosferă imbițată de metodele sale, atmosferă care se întinde azi până în forul justiției bucureștene; pe de alta imposibilitatea de a nărui așezarea unei întregi vieți și de a-și strâmtora cercul activității.

De aceia, relevând în cadrul acestui articol bine-

meritatul elogiu oficial ce s'a făcut d-lui Micescu, cu prilejul recomandării sale pentru catedra de drept civil dela Universitatea din Iași, devenită vacantă prin moartea aceluia care-a ilustrat-o în trecut, precum a ilustrat coloanele acestei reviste, avem și decepția de a constată, că în țara noastră de hotăruri și impresionante localizări sau dislocări, unui Istrate Micescu i s'a ridicat bariera pretextelor, spre a fi împiedicat să obție o catedră, pe care ar fi cinstit-o tot atât de bine dela București, și cu mai mult folos pentru învățământul nostru universitar, dat fiind cercul mai larg în care glasul său avea să fie auzit.

Să nădăjduiim însă că într'un viitor apropiat această greșală va fi îndreptată.

I. GR. PERIETEANU

DELICT POSESORIU

Practica judecătorească semnalează unele cazuri contra căror nu există măsuri legale destul de energice ca să desgute pe autor de ale mai infăptui. S'a stabilit că spiritele dezorganizate preferă să pună mâna cu un drept pretins pe un bun și să lase păgubașului calea judecătorească de a-l scoate sau a-l pierde definitiv.

Aceste cazuri sunt datorite actelor cu delă sine putere și care se manifestă mai mult în chestiuni posesorii. Această chestiune a atras atențunea Comisiunii de revizuire a legilor basarabene de oarece la punctul 22 al chestionarului trimis magistraților se întreabă dacă nu este bine să se facă din turburări de posesiune un delict special. Cercetând aceste chestiuni din legiuiriile penale ruse adnotate de N. S. Taganțev căutăm mai jos să sprijinim un răspuns afirmativ menționând și alte cazuri, de exemplu:

1) X a semănat și a strâns recolta iar Z o transportă acasă neînțând seama de protestul lui X.

2) A a cărat recolta în curtea sa iar B vine în curtea lui și o transportă acasă.

3) X. pune mâna pe portmoneul lui V și luând câteva monete ce i se datorește îi restituie portmoneul cu restul.

4) X observă vaca lui V, o mâna în curte cu toate protestele lui X și o ține până când V îi plătește o datorie.

5) Proprietarul cailor prinși în ogorul altuia și închiși în oborul comunal îi scoate, forțând poarta oborului și alte multe cazuri de caracter civil, penal sau incalificabile. Alt exemplu: Judecata punându-l în posesie pe reclamant, părâtul în scurt timp iar îi turbură posesiunea, reclamantul repetă judecata, părâtul nu se lasă și aşa până când reclamantul sătul de judecata neavând nici un sprijin din partea jandarmilor sau primarului cari îl trimet la judecată, se lipsește. Există vre-o măsură eficace contra acestui vinovat? Daune? Dar ce ravagii în spirite, ce desamăgire în puterea judecătii și a legii produc asemenea procedeuri. În studii și rapoarte unii magistrați au opinat pentru sanctunea penală a faptelor de punere silnică în posesiunea unui imobil străin după pilda le-

giuitorilor bulgari, austroungari și ruși. Aceste fapte arbitrale „samavolnicii“ cum le numește legiuitorul rus, sunt de o mare primejdie socială și ca dovedă servesc nenumărate proceze și vasta jurisprudență în viața juridică rusă. Aceste fapte cad în prevederile art. 1601-1603 c. p. rus după cum a opinat d-l Georgescu-Vâlcea („Cuv. Drept“ 8/91) și în art. 142 St. Ped. Rus. Elementele acestor articole se completează unul pe altul și anume: pe când în art. 1601 c. p. rus (aflat sub titlul XII „Despre infracțiunile contra averii particulilor“) se cere neapărat ca atacul violent cu bătăi și cu alungarea proprietarului să se producă asupra imobilului străin și să aibă intenția de a-și însuși acest imobil sau produsele lui cu buna știință că sunt proprietatea străină, însă i se cuvine lui. Elementele delictului prevăzute de art. 142 Stat. Ped. rus implică credința autorului că lucrurile însușite îi aparțin, că săvârșește faptul pentru că are un drept (Deciz. Sen. Oc. rus 33/80). Art. 142 St. P. R. (1885): pentru că și-a făcut singur dreptatea cum și pentru că a întrebuințat silnicie fără lovitură grele ori schilodire. Art. 28 vinovații se supun la arest nu peste trei luni. Acest text a înlocuit vechiul text din art. 168-169 din legea dela 1857: cei cari își face singuri dreptatea pentru a obține satisfacția cuvenită, sau pentru intrarea în posesiunea bunului obținut de altul pe nedrept în loc de a se adresa autorităților respective sau de luarea măsurilor legale au întrebuințat silnicie, însă fără bătăi grave sau schilodiri se pedepsește: cu arestul până la 3 luni. Din textul acestui articol vechi a izvorât vasta jurisprudență și interpretarea art. 142 St. P. R. și de aci rezultă caracterul actului arbitral, samavolnicie. Soluționarea acestor acte nu depinde de chestiunea dreptului de proprietate asupra bunului ci de faptul în a cui posesiune s'a aflat bunul (Dec. Sen. Oc. R. 178/71, 652/74) pentru că dela începutul litigiului pentru dreptul de proprietate posesorul n'a încetat de a fi posesor și orice violare arbitrară a acestui drept se pedepsește de lege (Dec. Sen. R. 178/71) iar conform dispozițiunilor, categorice ale art. 531 și 690 C. Civ. rus, orice posesiune chiar ilegală este protejată de lege până la îndeplinirea formelor legale pentru transmitere și proprietarul poate să-și scoată bunul de sub posesiunea ilegală a altiei persoane numai prin judecată. (Dec. S. 708/72, 45/93).

Hotărârea acestor pricini penale nu poate să fie împiedicată de existența unei judecăți civile în curs (Dec. Sen. Oc. R. 1870/71) pentru că acest fapt n'are nimic comun cu turburarea posesiunii prevăzute de art. 29 al. 3 pr. civ. rusă, doarece elementele acestor fapte sunt cu totul diferite. În adevăr, există analogie în ce privește cercetarea cauzei deoarece judecata conform art. 73 pr. civ. rusă n'are a se ocupa cu chestiunea dreptului de proprietate în restabilirea posesiunii, prin urmare soluția se determină de posesiunea de fapt și timpul reclamării și că atât în art. 142 St. Pr. R. rus cât și în art. 29 pr. c. rusă alt element comun este susținerea și credința fiecărui din împriuinați a dreptului său de proprietate, însă pe când în posesori tulburarea să aprodus fără violență și chiar fără stirea posesorului, în samavolnicie acest mod de tulburare se exclude.

Tocmai în violență constă elementul principal al actului arbitral — acest act trebuie să se

execute cu delă sine putere din partea celui ce preteinde un drept (Dec. Sen. 19/72, 240/75) să se producă printr'un act de violență fizică sau morală sau prin amenințare, iar posesorul să fie prezent în persoană, prin împuernicit sau servitor și să manifeste o rezistență, un protest contra tulburătorului (Dec. Sen. Rus. 35/81, 7/85, 1186/71) de altfel n-ar exista nici o diferență de tulburare civilă (582/75) și aceste acte rămân ca atare și când se comit prin imprudență (1664/71) și când se comit prin alte persoane împuernicite (244/74). De aceea credem că nenumărate ciocniri de interes vor începe, moravurile se vor ameliora dacă se va introduce o sanctiune penală rapidă și justă, însă textul viitor trebuie categorie să prevadă că cel ce n'a posedat eri nu poate să poseasdă samavolnic astăzi, iar în chestiuni posesorii să se abroge condițiunea de a avea loc o rezistență.

L. CIOBANU

Judecător, Tătărești, judecătorul Cet.-Alba

Legea accelerării judecărilor

Abrogarea unor dispoziții din art. 20 al legei pentru organizarea judecătoarească

In legea pentru organizarea judecătoarească și anume în acea parte a legei care a fost publicată în Monitorul Oficial No. 84 din 13 Aprilie 1925, în articolul 20 se poate ceta următorul aliniat:

„In materie penală, de contencios administrativ și faliment, precum și în cazul când judecă ca instanță de apel sau recurs, Tribunalul va fi compus din doi judecători și un supleant cu drept de a judeca”.

La 19 Maiu 1925, legea accelerării, în art 64, spune, vorbind despre recursurile civile și comerciale ce se judecă de Tribunale:

„Tribunalele vor judeca aceste recursuri conform art. 107 și 108 din legea judecătoriilor de ocoale”. Făcând apel la colectia Hamangiu, descoperim art. 108 din legea jud. de oc. abrogat încă din 11 Aprilie 1913, de legea de organizare judecătoarească. (Vezi C. Botez III 2096; Cas. II, Nr. 33 din 14 Martie și Cas. S. Unite Nr. 3/1919 în Curierul Judiciar Nr. 31/1919, Dreptul Nr. 3/1919 și Tribuna Juridică Nr. 30/1919) :

„Tribunalul chemat să judece apelul sau recursul în contra unei cărti de judecată, il va judeca de urgență și se va compune din președinte și un judecător, având gradul ierarhic de judecător de ședință, sau din doi judecători cu acel grad”

Art. 20 din legea de organizare judecătoarească dă supleantului dreptul de judeca orice fel de recursuri, art. 64 din legea accelerării îl ridică dreptul de a judeca recursurile civile și comerciale!

Existând incompatibilitate între ambele texte, în măsura acestei incompatibilități are loc abrogarea tacită a legei celei vechi. (M. Planiol I Nr. 227—228; D. Alexandrescu I p. 11; Matei Cantacuzino Nr. 28), adică abrogarea parțială a aliniatului citat din art. 20 al legei pentru organizarea judecătoarească.

Iată, dar, că în afară de abrogările expuse dela art. 57 și 69 din legea accelerării, legiuitorul a bine voit a face uz și de principiile abrogării tacite.

Toate dispozițiunile legei de organizare judecătoarească, potrivit art. 324 din lege, se pun în aplicare

pe ziua de 1 Iunie 1925. Cum abrogarea tacită a parte din art. 20 a avut loc pe ziua promulgării legei accelerării, adică la 13 Maiu 1925, trebuie să tragem concluzia că pot exista în intenția legiuitorului român texte de lege care să fie abrogate înainte de a fi fost nuse în aplicare.

AUREL V. SAVA
Procuror

R.-Sărat

COMEMORAREA mortei lui MATEI B. CANTACUZINO

Omul are o tendință de a comunica și altora tot ce el simte, tot ce el gândește.

„Curierul Judiciar” îmi dă posibilitatea înlesindu-mă să comunice și altora ceeace gândesc, spunând în seris ceeace nu pot vorbi la mormântul marelui dispărut care a fost Matei B. Cantacuzino.

Studențimea Universitară Ieșiană care ne reprezintă și pe noi foști elevi, în semn de recunoștință comemorează un an dela moartea fostului profesor de drept civil M. B. Cantacuzino.

Nu voi insistă asupra însemnatății acestui act care își poate avea o sumă de semnificațuni.

Această comemorare însă a unui profesor, a unui om de drept, a unui avocat, este și un simbol că Națiunea care îl comemorează, stie să-și cinstească morții, această comemorare este un simbol și pentru profesiunea noastră pentru că ea ridică în ochii tuturor, rolul mare al juristului, al omului de drept, al profesorului.

La 15 Noembrie 1921, data primei prelegeri ținută nouă de ilustrul profesor se împlinesc 5 ani de când a IX-a și ultima serie de studenți care s-au adăpat la izvorul științei dreptului la Iași, prestată de M. Cantacuzino, ne-am înfățișat din toate colțurile țărei înaintea bătrânlui dar viguros profesor și mi-aduc aminte încrederea, ce i-am cetit-o pe față, cu care ne privia pe noi juriștii profani cum ne taxa el.

Dela el am învățat să învățăm, nu cu fiețiuni ci cu realități, nu cu texte ci cu rațiunea.

Odată intrat în expunerea unei instituții de drept nu două ore cât ținea prelegerea ci 4, 5 dacă și ar fi vorbit îl ascultai, să te prindea cu logica și cu argumentarea și nu te lăsa până nu-l înțelegeai, mai mult convins decât sedus căci el era și orator în adevăratul înțeles al cuvântului, nu era și nevoie să controlze, o citea el pe fețele noastre.

Rareori s'a văzut mai mult talent în expunere, mai multă pătrundere juridică în descifrarea obiceură a textelor ca la M. B. Cantacuzino.

In lupta pentru triumful dreptăței, chiar cu rizicol de a aluneca pe terenuri subrede, căută să ne ferească de autori care se conduc în rezolvirea multor chestiuni de drept de fiețiuni, preferând totdeauna realitatea vieței.

Veșnie preocupat de adevăr și dreptate nu s'a erijat niciodată în creator ci totdeauna în elaborator pentru că ne spunea el, dreptul este viața reală veșnic instabilă și schimbătoare și precum viața nu se creiază tot așa și dreptul nu se naște ci se elaborează.

Căutați în toate cărțile de drept și găsiți o definiție a dreptului mai complicată ca a fostului eminent profesor dela Iași.

La baza dreptului cum îl privia el să colaborarea și armonia socială limitată de coexistența dintr-oameni.

La început a fost cuvântul, spune religia, la început a fost nevoia, spunea M. B. Cantacuzino.

Avea un curaj extraordinar în rezolvarea controverzelor și ori de câte ori găsi căte o încurcătură mintea lui abilă de jurist versat o rezolvă veșnic fiind condus de înalte criterii juridice și sociologice. În opera sa „Elementele dreptului civil“, care va rămâne monumentala veți vedea pe M. B. Cantacuzino, în care el s'a înscris ca una din cele mai celebre figuri ale dreptului românesc, învingând rigorismul exagerat al legei prin argumente din practica vieței pentru că dreptul trebuie să se dopteze nevoilor vieței care sunt mai puternice decât el. Același spirit îl veți găsi și într'un distir articol publicat în „Viața Românească“ „Viața dreptul și libertatea“. Pentru că el știa că în materie de drept nu trebuie să ne pierdem în abstracții, consideră dreptul ca și viața care se schimbă din zi în zi, și în care toate doctrinele își găsesc teren experimental.

Indată ce exercițiul unui drept nu corespunde cu scopul economic și social al dreptului, cu funcția pe care dreptul trebuie să îndeplinească în mersul normal al vieții sociale, îl tulbură și revoltă amarnic și de aceia nu rareori îl vedeam pe M. B. Cantacuzino părăsindu-ne pentru câteva zile mergeând să susție și la bară justiției sănătoasele lui principii.

Cine a avut norocul să-l asculte și la bară nu-l mai poate uită. Era în stare să spargă ziduri și nu odată le-a spart. A protestat și a triumfat chiar și la Casătie transând pentru totdeauna și pentru multă vreme chestiuni rigide de drept. Conștiința lui juridică pură, curată, nepătată, ne-a păstrat-o neatinsă, ne-a transmis-o și nouă fără să ne obliga să-l urmăm, pentru el recunoaște fiindu-i antipatică pentru că ea presupune totdeauna un element de obligație.

Se agita ca o frunză la cel mai ușor contact, iar când o monstruozitate juridică era urmată de o nedreptate vedea la el o sublimă revoltă de bară, de spectacol mareț al unei figuri care nu cunoaște compromisul.

M. B. Cantacuzino știa să se ocupe nu numai de cultura juridică a studenților săi, ci și de caracterul lor, el știa să cultive bunul simț pe care îl socotea aşa de rar, a format caractere.

Studențimea să a găsit într-un greu impas în anii școlari 1922-1923 și în el a găsit un bun îndrumător.

Tot ce-l preocupă pe eminentul profesor, era că să nu se mânjească pereții universității. El nu putea rămâne departe de problemele pe care raporturile sociale le provoacă și mai ales când aceste probleme sunt etnice.

Răsfond notele mele de curs am găsit cuvinte care îmi sunt scumpe: „Nu trebuie — ne spunea el — să aveți pretenția pe care o are studențimea, a 5-a putere în Stat. Tineretul e pretențios; căutați să aveți generozitate. Pentru că independent de chestiunea de ură să nu ne ascundem după deget, la noi există o chestiune evreiască greu de rezolvit. Cu toții avem un simț de imperialism și evrei n'au putut să-și creieze decât un imperialism financiar.

Prin desvoltarea istorică acest inconvenient tin-

de însă a dispărăt, pentru că regimul democratic a avut de rezultat de a crește o plutocratie națională în care s'ar confundă și acest imperialism.

In România nouă, orice s'ar zice, trebuie să găsim un modus vivendi și ru-l putem găsi decât într-un simț de colaborare amestecat în așa fel deosebită de rasă să se îndulcească“. Iată în ce spirit termină M. B. Cantacuzino: „Vă rog să mergeți. Să mă cred dator, ca decan de vîrstă, de a vă comunică o lungă și dureroasă experiență pe care am învățat-o“.

Și la 12 Noembrie 1923, notați bine data, vesel că se găsează iarăși între noi, ne-a anunțat că cu noi își încheie ultima opera pe care a prestat-o în universitate. Și mai mult l'a bucurat încă faptul că reîntoarcerea în Universitate, nu era rezultatul unei măsuri de constrângere, ci a unei chibzuinți.

Universitatea de Iași a simțit că solidaritatea dintre profesori și studenți nu poate permite măsuri de rigoare în contra studenților. A simțit că experiența trebuie să fie dela tineret.

A simțit că oricât de drepte și de patriotice ar fi tendințele sociale, nimic nu se poate face prin lumina adevărului decât prin cultură în condiții de absolută armonie.

Acel care trebuia, prin cuvântul său, prin scrierile sale să sprijine curente democratice, care își creiau un loc de frunte printre sfetnicii Coroanei, nu putea să nu fie atras de problemele sociale și politice.

Iată-l pe M. B. Cantacuzino eșind dintr-un partid intrând în altul veșnic în căutarea democrației, veșnic preocupat de înălțarea economică, socială și morală a concetățenilor săi. În politică n'a fost creat însă pentru această generație.

Noi, care l-am cunoscut de aproape, l'am iubit și ascultat, îi vom păstra o veșnică amintire și nu vom uită niciodată pe acest scump și valoros profesor, a cărui pierdere a fost nu numai o mare durere pentru cei ce l-am iubit, dar și o ireparabilă pierdere pentru știința dreptului românesc.

Iată de ce nu putem uită pe M. B. Cantacuzino, iată de ce Iașul cultural a ținut să evoace în toate ocaziile, memoria lui, iată de ce studenți și profesori, magistrați și avocați, se duc la mormântul lui pe care putem pune epitafele bune :

„Profuit omnibus, nocuit nemini“.

„Labor improbus omnia vincit“.

I. C. DINU

Magistrat, Ghergani-Dâmbovița

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTITIE S. I

Audiența dela 31 Mai 1926

Președienția d lui ST. MLADOVEANU, consilier

Maria Florescu cu Emil Rozan

Decizia No. 2845

Concubinaj. Survenire de copii. Pensiu de întreținere. Nu se acordă dacă concubinajul nu a fost urmare unor manopere dolioase sau a inexperienei femeei. Art. 998 și urm. cod civ.

Prin aplicarea principiilor din art. 998 și urm. c. rezultă că dacă concubinajul dintre două persoane a dat naștere unui copil bărbatul nu dătoresc pensie pentru întreținerea lui decât dacă concubinajul a fost rezultatul unor manopere frauduloa-

se din partea sa, sau a inexperienței femeii, căci altfel el este rezultatul unei culpe comune, care nu poate servi de bază unei acțiuni în daune.

Curtea

Așultând pe d. adv. N. Reizi în desvoltarea motivelor de casare și pe d. adv. G. Antonescu în combateri și

Deliberând,

Având în vedere decizia atacată din care rezultă, că recurenta cerând obligarea intimatului la plata de 10.000 lei pentru serviciile ce i le-a adus ca menajeră, cum și suma de 2.300 lei, reprezentând cheltuielile de întreținere ale copilei rezultată din concubinajul lor, instanța de fond a admis numai primul capăt de cerere, respingând pe cel de al II-lea.

Că, pentru a decide astfel instanța de fond motivează că, această din urmă cerere se sprijină pe disp. art. 998 c. c. că, potrivit principiilor din acest text de lege intimatul nu ar putea răspunde de daunele cauzate recurentei decât numai dacă cauza lor generatorie ar fi rezultatul unui quasi-delict săvârșit de dânsul; că, din probele administrative — martori și interogatorii, —această dovedă nu reiese deoarece din ele rezultă că, pentru a determină pe recurentă să trăiască cu dânsul, intimatul nu a întrebuințat manopere frauduloase, că pe lângă aceasta dânsa nu s'a aflat nici într'o vîrstă lipsită de experiență pentru ca, încrezătoare în promisiunile lui, să eadă victimă lor;

Văzând motivul de casare astfel formulat:

„Violarea art. 998 din codul civil și exces de putere”.

„În adevăr, înaintea Curții de Apel secția II din București, ca și înaintea Tribunalului, am cerut ca d-l Emil Rozen să fie obligat a-mi plăti, pe lângă sumă de lei 10.000 ce mi-a fost acordată de către Onor. Curte și suma de lei 2300 ce reprezintă daune echivalente cu cheltuielile de întreținere și îmbăcămintele a copilei, născută din convețuirea noastră, dela Noembrie 1916 până la Octombrie 1918, data intentării acțiunii mele, timpul căt am fost refugiată în Moldova, rezervându-mi dreptul de a intenția o nouă acțiune pentru restul timpului până la majoratul copilei născute”;

Justificăm această pretenție pe motivul că oricine prin faptă sa, cauzează altuia un prejudiciu, este obligat să-l repare;

Ori, este necontestat că intimatul Emil Rozan a comis un prejudiciu recurentei Maria Florescu, prin aceia că a majorat și împovărat familia sa cu o femeie nouă, care trebuie să fie întreținută, cu orice sacrificii, nu numai din partea mamei, ci din partea ambelor părți, cari au contribuit la nașterea acestei femei;

Curtea de Apel însă își respinge acest capăt de cerere, pe motiv că faptul comis de intimatul Emil Rozan nu constituie un quasi-delict, pentru că partea cealaltă să aibă dreptul la despăgubiri. În sprijinul acestei teorii, Curtea de Apel arată în ultimul său considerent, că nu rezultă cu nimic din dovezile administrative, că este vorba de o seducere și că intimatul ar fi întrebuințat manopere frauduloase, cari ar fi determinat pe recurentă să convețiască cu intimatul și nici că Maria Florescu ar fi fost fără experiență încât să fi căzut victimă promisiunilor;

Ori, am susținut înaintea Onor. Curții de Apel, că pentru acordarea daunelor prevăzute de art. 998 cod. civ., nu este nevoie să se dovedască decât că există un prejudiciu, indiferent dacă acel ce a comis acel prejudiciu a întrebuințat manopere dolosive, înșușit acest prejudiciu constituind un quasi-delict.

In acest sens, art. 998 mai sus menționat, este expres și categoric, că partea care a cauzat prin faptă sa, altuia un prejudiciu, este dateare a-l repară, fără a fi nevoie de îndeplinirea altor condiții;

Manipările frauduloase urmău poate să se dovedească nu numai în cazul când femeia sedusă ar fi cerut daune pentru ea însăși pentru prejudiciul ce a suferit prin această seducere;

In speță de față însă, este vorba de daune cerute pentru copilul născut, care nu poate fi lipsit de întreținere din partea ambelor părți, cari au provocat nașterea acestei femei nevinovate.

Deci, Curtea de Apel respingând acest capăt de cerere, viilează art. 998 cod. civil, și comite un exces de putere, astfel că deciziunea sa din acest punct de vedere urmează să fi casată și a se iudeca din nou de altă Curte de Apel”.

Considerând că, conform principiilor stabilite prin art. 998 și urm. cod. civ., pentru ca o faptă a omului să dea loc la daune interese, nu este suficient ca acea faptă să fi adus altuia un prejudiciu, ci trebuie ca autorului, căruia faptă i se atribue, să i se poată imputa cel puțin o greșeală;

Că, astfel fiind, dacă concubinajul care a dat naștere unei copile, pentru care se cere despăgubiri de întreținere pe baza disp. art. 998 c. c., nu este rezultatul unor manopere frauduloase din partea bărbatului, sau inexperienții femeii de care bărbatul a putut profită, urmează că o asemenea faptă este rezultatul unei culpe comune, care ca atare nu poate servi ca bază unei acțiuni în daune;

Că, întrucât, în speță, instanța de fond constată în fapt și apreciază, în mod suveran că pentru determinarea recurenței de a trăi în concubinaj intimatul nu a întrebuințat nici manopere frauduloase și n'a profitat de lipsa ei de experiență, respingerea cererii de daune are o bază legală, astfel că motivul de casare devenind nefondat, se respinge;

Pentru aceste motive Curtea, respinge recursul.

NOTA. — Jurisprudența și doctrina au consacrat, în mod constant, în materia generală a responsabilității civile, principiul că atunci când prejudiciul este provenit, în mod exclusiv, prin faptul sau culpa victimei, aceasta nu poate porni o acțiune în daune în temeiul art. 998 cod. civ.

Cu alte cuvinte, comunitatea culpei exclude dreptul părții să fie pagubite de a pretinde daune.

(In acest sens: Cas. fr. 27 Ian. 1885, *Dalloz*, Supplément au Répertoire Alphabétique, v. Responsabilité, nr. 184; C. Apel Aix, 7 Dec. 1891, *Dall. Pér.* 1892, II, p. 299; Cas. fr. req., 8 Mai 1893, *Dall. Pér.* 1893, I, p. 349; C. Apel Lyon, 3 Mai 1899, *Dall. Pér.*, 1900, II, p. 94; Cas. fr. req., 15 Iulie 1902, *Dall. Pér.* 1905, I, p. 109; Trib. comercial Pontoise, 13 Februarie 1906, *Dall. Pér.* 1906, V, p. 71; Cas. fr. req., 15 Aprilie 1919, *Gazette des Tribunaux*, 4 Mai 1919; Tr. civ. Sena, 23 Februarie 1920, *Dall. Pér.* 1920, II, p. 117; *Aubry et Rau*, Cours de Dr. civ. fr. ed. 5-a, VI, p. 367-368; *Baudry Lacantinerie et Barde*, Des obligations, ed. 3-a, IV, nr. 2881; *Th. Huc*, Commentaire théorique et pratique du Code civil, VIII, nr. 434; *Laurent*, Principes de dr. civ. fr., XX, nr. 485; *Sourdat*, Traité général de la responsabilité, ed. 6-a, I, nr. 660 și urm.).

Asupra culpei comune și a teoriei compensației culpelor a se consulta lucrarea recentă a d-lui René Demogue, *Traité des obligation en général*, IV, nr. 795-818, p. 508-531 și III, nr. 241 bis-241 ter, p. 407-408; *Pandectes Françaises*, Répertoire, v. Responsabilité civile nr. 468 și urm.

Acest principiu, statoricit de doctrină și jurisprudență în materia generală a responsabilității civile, a fost interpretat și aplicat de jurisprudența noastră, în materia specială a daunelor datorate de bărbat concubinei sale sau femeii seduse, în sensul arătat prin deciziunea de față, adică că dacă concubinajul, urmat de nașterea unui copil, nu a fost rezultatul unor manopere frauduloase sau a neexperienei femeii, el nu poate îndreptăti, din partea acesteia, o acțiune în daune.

Comunitatea culpei sau, mai exact zis, propria vină a femeii, face, principal, inadmisibil exercițiul unei asemenei acțiuni.

(In acest sens: Trib. Brăila, 21 Dec. 1884, *Dreptul*, 11-1883; Cas. I, nr. 108-1897, *Buletin* 1897, p. 309; Tr. Prahova II, *Curierul Judiciar*, nr. 17-1905; C. Apel Craiova I, 20 Sept. 1891, *Dreptul* 75-1891; Cas. I, nr. 132-1914, *Dreptul* pe 1914, p. 204 și *Curierul Judiciar*, nr. 31-1914; C. Apel Galați II, nr. 99-1914, *Dreptul* pe 1914, p. 523; Cas. secțiuni-unite, 15 Ian. 1915, *Curierul Judiciar*, nr. 30-1915 și *Jur. Rom.* pe 1915, p. 146; Judecătoria ocol. C. Lung, 16 Iulie 1921, *Dreptul*, nr. 27-1921; Cas. II, I Dec. 1924, *Jurisprudența Generală* pe 1925, speța 282; Tr. Dâmbovița II, 13 Iunie 1923, *Jurisprudența Generală* pe 1924, nr. 134; *Alexandresco*, IV, p. 179, nota 2 și 494 nota 2; V, p. 141, 142, 422, 466).

Jurisprudența noastră socotește ca absolut necesar, pentru ca femeia să poată pretinde daune, existența unor manopere frauduloase din partea bărbatului și surprinderea consimțământului ei.

(In acest sens: Cas. I, dec. nr. 392 din 21 Oct. 1891, *Buletin* pe 1891, p. 1093; Trib. Iași II, nr. 189-1899, *Curierul Judiciar* nr. 12-1900; Tr. Ilfov I, *Curierul Judiciar* nr. 65-1902; C. Apel Buc. III, 24 Iunie 1891, *Dreptul* nr. 57-1891; Cas. I, 14 Dec. 1892, *Bul.* p. 1091; Trib. Vaslui, *Dreptul* nr. 52-1909; C. Apel Buc. I, nr. 173 din 13 Sept. 1910, *Dreptul* nr. 59-1910; Tr. Ilfov I, 2 Oct. 1912, *Curierul Judiciar* nr. 53-1913; C. Apel Buc. I, *Dreptul* nr. 73-1913; Cas. I, 26 Febr. 1914, *Jurispr. Rom.* pe 1914, p. 194; Cas. I, 13 Iunie 1914, *Jurispr. Rom.* pe 1914, p. 434 și *Curierul Judiciar* nr. 1-915; Tr. Dolj, s. I, 21 Oct. 1921, *Justiția* (Craiova), nr. 8-1922; Jud. ocol Ciocina-Ialomița, 18 Sept. 1924, *Jurisprudența Generală* pe 1924, nr. 1793; Jud. ocol. Herta, nr. 534-1924; *Jurisprudența Generală* pe 1925, nr. 153 și *Pandectele Române* 1925, III, p. 25; C. Apel Iași II, 30 Mai, 2 și 4 Iunie 1921, *Justiția* (Iași) nr. 1-1921 și *Pandectele Române* 1922, I, p. 166).

In legătură cu principiul statoricit de suprema noastră instanță, ținem a semnala îndrumarea pe care se pare că o iese jurisprudență și doctrina franceză în ceeace privește cheștiunea responsabilității concubinului.

Poate că, în această nouă tendință jurisprudențială, instanțele noastre vor găsi că este locul să admită un temperament la rigoarea teoriei nerеспonsabilității absolute a concubinului, atunci când a intervenit și consimțământul femeii pentru ducrea traiului comun.

Cu toate că unionea liberă este un fapt grav, care creiază concubinilor o situație în afara de lege, și care este în același timp contrară intereselor chiar a concubinilor, a copiilor rezultați din convețuirea lor și a statului, totuși jurisprudența, a hotărît, în repetate rânduri, că există în sarcina concubinului o obligație naturală de a se îngriji de șoarta tovarășei sale, în afara de orice seducție și de orice manopere frauduloase.

In această concepție, răspunderea civilă a concubinului nu se mai intemeiază pe ideia de culpă și de reparație, ci pe faptul că relațiunile sexuale implică, prin ele însile, un angajament moral în sarcina acelora care le practică, din cauza pre-judiciului ce poate rezulta pentru unul dintre concubini. Ca atare, angajamentul luat pentru repararea acestui pre-judiciu este valabil. (M. Planiol et G. Ripert, *Traité Pratique de Droit civil français*, 1926, II, nr. 71, 74, 895 și urm.; Cas. fr. req. 3 Aprilie 1882, *Dall. Pér.* 1882, I, p. 250; C. Apel Lyon, 30 Dec. 1890, *Dall. Pér.* 1890, II, p. 309; C. Apel Paris, 30 Iunie 1893, *Dall. Pér.* 1894, II, p. 526; C. Apel Rennes, 7 Martie 1904, *Dall. Pér.* 1905, II, p. 305 cu nota d-lui M. Planiol și în *Sirey* 1907, II, p. 241 cu nota d-lui J. Hémard, profesor la Facultatea de drept din Paris; C. Apel Rennes, 20 Oct. 1924, *Gazette du Palais* din 22 Nov. 1924).

Această soluție se poate sprijini și pe principiul consacrat de o jurisprudență constantă că faptul sau culpa victimei, atunci când ea nu este singura cauză a pre-judiciului, lasă să subsiste răspunderea autorului delictului sau quasi-delictului, iar comunitatea culpei nu poate avea, în acest caz, alt efect decât de a permite reducerea daunelor într-o măsură, suveran apreciată de judecătorii de fond. (Cas. fr. crim. 12 Ian. 1849, *Dall. Pér.* 1849, I, p. 39; C. Apel Nîmes, 26 Aug. 1857, *Dall. Pér.* 1858, II, p. 5; C. Apel Paris, 6 Iulie 1867, *Dall. Pér.* 1871, II, p. 334; C. Apel Amiens, 21 Ian. 1878, *Supplément au Rép. alph. Dalloz*, v. Responsabilitate civile, nr. 795; Cas. civ. 20 Aug. 1879, *Dall. Pér.* 1880, I, p. 15; Cas. civ. 10 Nov. 1884, *Dall. P.*, 1885, I, p. 434; Cas. req. 30 Iunie 1885, *Dall. Pér.* 1886, I, p. 200; Cas. civ. 11 Nov. 1891, *Dall. Pér.* 1892, I, p. 427; Cas. civ. 12 Dec. 1893, *Dall. Pér.* 1895, I, p. 126; Cas. civ. 7 Aug. 1895, *Dall. Pér.*

1896, I, p. 81; C. Apel Paris, 20 Febr. 1896, *Dall. Pér.* 1898, II, p. 243; Cas. civ. 11 Nov. 1896, *Dall. Pér.* 1897, I, p. 315; C. Apel Grenoble, 19 Ian. 1897, *Dall. Pér.* 1898, II, p. 390; C. Apel Douai, 13 Mai 1897, *Dall. Pér.* 1899, II, p. 293; Cas. req. 29 Iunie 1897, *Dall. Pér.* 1897, I, p. 352; C. Apel Paris, 10 Mai 1898, *Dall. Pér.* 1900, II, p. 405; C. Apel Rennes, 13 Ian. 1899, *Dall. Pér.* 1899, II, p. 212; C. Apel Nancy, 22 Dec. 1899, *Dall. Pér.* 1900, II, p. 379; Cas. civ. 28 Martie 1900, *Dall. Pér.* 1900, I, p. 208; C. Apel Aix, 17 Mai 1900, *Dall. Pér.* 1901, II, p. 55; Cas. civ. 22 Aprilie 1902, *Dall. Pér.* 1904, I, p. 358; C. Apel Chambéry, 27 Ian. 1903, *Dall. Pér.* 1905, II, p. 255; C. Apel Paris, 21 Aprilie 1903, *Dall. P.* 1906, II, p. 314; C. Apel Amiens, 31 Dec. 1903, *Dall. Pér.*, 1904, I, p. 588; Consiliul de Stat, 22 Ian. 1904, *Dall. Pér.* 1905, III, p. 48; Trib. com. Tarare, 26 Dec. 1905, *Dall. Pér.* 1906, II, p. 23; Trib. civ. Toulouse, 22 Februarie 1906, *Dall. Pér.* 1906, V, p. 47; Cas. req. 7 Mai 1907, *Dall. Pér.* 1908, I, p. 134; Cas. civ. 28 Februarie 1910, *Dall. Pér.* 1913, I, p. 43; Cas. civ. 24 Nov. 1913, *Dall. Pér.* 1914, I, p. 293; Consiliul de Stat, 25 Ian. 1918, *Dall. Pér.* 1920, III, p. 1; Cas. civ. 24 Iulie 1918, *Dall. Pér.* 1918, I, p. 63; C. Apel Aix, 29 Dec. 1918, *Dall. Pér.* 1920, II, p. 121; *Baudry-Lacantinerie et Barde*, op. cit. nr. 2881; *Planiol*, ed. 8-a, II, nr. 899; *Sourdat*, op. cit., I, nr. 108, 461 și 662; *Laurent*, Supplément aux Principes de Dr. civ. fr. par L. Siville, V, nr. 553, p. 392-393; *Daloz*, Supplément au Rép. Alph. v. Responsabilité, nr. 193 cu trimiteri la doctrină; *Pandectes Belges*, vol. XXXII, v. Dommages-intérêts, nr. 370 și urm.).

TRAIAN ALEXANDRESCU

Avocat

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTITIE S. II

Audiența din 28 Ianuarie 1925

Președinția d-lui OSCAR N. NICOLESCU, Președinte
Decizia No. 360

Impăcarea părților. Art. 82 I. jud. ocol. Declarația reclamantului că s'a împăcat cu inculpatul numai în ce privește acțiunea publică sau numai în ceeace privește despăgubirile civile.

Prin împăcare legiuitorul a înțeles erarea completă a infractorului de către cel vătămat, de unde consecința că dacă acesta declară că s'a împăcat numai cu privire la despăgubirile civile, aceasta constituie nu împăcarea avută de legiuitor în vedere cănd a edictat art. 82 I. jud. ocol, ci o simplă desistare dela acțiunea civilă, care lasă să subsiste acțiunea publică. Deasemenea declarația că renunță la acțiunea publică, iar nu și la cea privată, nu constituie o împăcare în sensul legii și nu produce nici un efect.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de recurs.

„Gresită interpretare și violarea art. 82 legea judecătorilor de ocole combinate cu art. 8 proc. civilă.

„Din moment ce se constată că nu am voit să mă împac-

decât dacă mi se acordă despăgubiri civile, căci am cerut 15.000 lei dela prima instanță și mi s'a acordat 2000 lei, judecătorul de primă instanță era competente să judece și acțiunea penală și despăgubirile, și în consecință hotărîrea de prima instanță era juridic promunțată, și numai prin greșită interpretare a textelor sus citate Onor. Triib. a admis apelul”.

Având în vedere că din sentința supusă recursului se constată că prin rechizitorul primului Procuror al Tribunalului Bacău cu No. 1240-923, inculpatul Dumitru G. Pantazi, minor a fost trimis în judecata judecătoriei ocolului Onești pentru delictul prevăzut de art. 239 cod penal, consistând în aceia că a rănit cu o armă pe Constantin Vasile Udrea, de asemenea minor, cauzându-i incapacitate de lucru; că, la termenul de 21 Aprilie 1924 Vasile Udrea, tatăl pacientului, a declarat că nu are nici o pretenție pentru faptul de răniri, cerând stingerea acțiunei publice, însă cerând în același timp să i se acorde suma de 15000 lei ca despăgubiri civile; că judecătoria a declarat stinsă acțiunea publică, prin carte de judecătă No. 354, și a obligat pe Gh. Pantazi tatăl inculpatului, la plata sumei de 2000 lei ca despăgubiri către reclamantul Vasile Udrea;

Că, apelul făcut în contra acestei hotărîri de răspunzătorul de daune, Gh. Pantazi, a fost admis de Tribunalul Bacău S. II-a care a apărăt pe apelant de plata daunelor, prin sentința cu No. 1266 din 18 Septembrie 1924, atacată la rându-i prin recursul de față de către reclamantul Vasile Udrea :

Având în vedere că pentru a da această soluție, Tribunalul motivează că, întrucât reclamantul a renunțat la acțiunea publică prin împăcare, a renunțat implicit și la acțiunea civilă, împăcarea asupra acțiunei publice având de efect de a stinge și pe cea civilă care este strâns legată cu cea dintâi, așa că rău prima instanță a acordat despăgubiri reclamantului ;

Având în vedere că art. 82 din legea judecătorilor de ocol prescrie că : „părțile pot prin împăcare să stingă și acțiunea publică pentru faptele prevăzute de art. 238, 239... cod penal”;

Considerând că din acest text de lege rezultă că împăcarea părților are de efect de a stinge atât acțiunea publică cât și cea privată, deoarece cuprinde o tranzacție asupra întregului fond al pricinelor care constituie, din acest punct de vedere, un singur tot;

Considerând că prin împăcare legiuitorul a înțeles iertarea completă a infractorului de către cel vătămat, de unde consecința că dacă acesta declară că s'a împăcat numai cu privire la despăgubirile civile, aceasta constituie nu împăcarea avută în vedere de legiuitor când a edictat art. 82 de mai sus, ci o simplă desistare dela acțiunea civilă, care lasă să subsiste acțiunea publică; că tot astfel, dacă cel vătămat declară că nu mai are nici o pretenție cu privire numai la acțiunea publică iar nu și la acțiunea privată, aceasta de asemenea constituie o împăcare în sensul legii și nu poate produce nici un efect, de oarece nu concordă cu termenii art. 82 care, prevăzând că părțile pot prin împăcare să stingă și acțiunea publică, presupune neapărat renunțarea la despăgubiri civile ;

Că, dar, în acest din urmă caz, judecătorul este ținut să statueze atât asupra culpabilității infractorului cât și asupra pretențiunilor bănești formulate de cel vătămat;

Considerând, în spătă, că recurrentul declarând că nu mai are nici o pretenție asupra faptului de răuire, însă cerând în același timp despăgubiri civile,

urma ca instanța de fond să nu țină seama de o asemenea declarație și să statueze asupra ambelor acțiuni publică și privată;

Că, însă, hotărîrea primei instanțe care a declarat stinsă acțiunea publică nefiind atacată cu apel de Ministerul Public, acțiunea publică a rămas în mod definitiv stinsă și nu se mai poate reveni asupra ei;

Că, dar, în asemenea condiții, Tribunalul era dator să cerceteze și să judece numai cererea de despăgubiri civile:

Că, astfel fiind, întrucât în mod greșit și cu violarea art. 82 legea judecătorilor de ocloc, Tribunalul a hotărît că recurrentul reclamant nu mai are drept la despăgubiri civile, sentința pronunțată este casabilă:

Că, dar, motivul de casare fiind fondat recursul urmează a fi admis, iar afacerea trimisă unui alt Tribunal spre a statua asupra despăgubirilor civile.

Pentru aceste motive, Curtea admite recursul etc.

INALTA CURTE DE CAS. și JUSTITIE s. III

Audiența dela 26 Iunie 1926

Președintia d-lui D. G. TĂZLĂUANU, Președinte

Intendant G-ral State Leonte cu Inalta Curte de Compturi

Decizai No. 669

Recurs. Recursul excepțional prevăzut de art. 27 legea din 1925 pentru organizarea Inaltei Curți de casătie. Nu este acordat contra încheierii prin care Curtea de compturi refuză propunerea jurământului unei persoane numită consilier la acea Curte.

Recursul excepțional prevăzut de art. 27 legea din 1925 pentru organizarea Inaltei Curți de casătie, este acordat în mod cu totul excepțional contra unui act sau hotărîrii judecătoarești, fie chiar și nedesăvârșită, ce nu este susceptibilă de o altă cale ordinată de atac și cursul justiției este astfel întrerupt.

Prin urmare încheierea prin care Inalta Curte de compturi refuză a lua jurământul unui nou consilier numit, fiind un act ce privește administrația sa interioară, nu poate fi atacată prin acest recurs.

Curtea,

Asculțând pe d-l adv. I. Micescu asupra incidentului de inadmisibilitatea recursului, ridicat din oficiu și

Deliberând,

Asupra incidentului de inadmisibilitatea recursului ridicat din oficiu, întrucât deși recursul este introdus pe calea extraordinară a art. 27 din noua lege de unificare a Inaltei Curți de casătie și justiție, totuși recurrentul nu atacă un act de jurisdicție dat de Curtea de Conturi ca instanță de judecată, ci un act extra-judiciar privind administrația interioară a numitei Curți, având ca obiect refuzul acesteia de a nu lua jurământul solicitat de recurrent pentru a intra în funcțiunea de consilier la Curtea de conturi în care a fost numit prin decretul regal Nr. 1488 din 1 Aprilie 926;

Având în vedere că recursurile bazate pe motiv de exces de putere și incompetență și introduse pe calea extraordinară a art. 27 din noua lege de unificare a Inaltei Curți de casătie și justiție, nu sunt admisibile în Casătie, decât numai dacă prin motivele sale de recurs, recurrentul în mod cu totul excepțional atacă un act sau hotărîre judecătoarească

fie chiar și nedesăvârșită, ce nu este susceptibilă de nici o altă cale ordinată de atac și cursul justiției ar fi astfel întrerupt.

Că în speță, întrucât recursul deși introdus pe calea extraordinară a art. 27 din noua lege de unificare a Curții de casătie, totuși nu vizează un act de jurisdicție dat de Curtea de Conturi ca instanță de judecată, ci un act extra-judiciar privind administrația interioară a numitei Curți, ce are ca obiect refuzul acesteia de a nu primi în urma dispozițiunii luate prin jurnalul Nr. 10 din 1 Aprilie 1926, jurământul solicitat de recurrent pentru a putea intra în funcțiunea de consilier la Curtea de conturi în care a fost numit prin decretul regal Nr. 1458 din 926, recursul este inadmisibil și urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea respinge ca inadmisibil recursul, etc.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI, SECȚIA II

Audiența dela 15 Iunie 1926

Președintia d-lui N. HARITON, Consilier

Firma L. Segal & Co. cu Soc. Neunkirschner Drukfabriks

Aktiengesellschaft din Viena

Deciziunea Comercială No. 92

Sechestrul asigurător. Admiterea lui pe o sumă mai mică decât cea cerută prin acțiunea principală. Eschivare prin aceasta dela darea cauțiunei legale. Sechestrul ilegal. Apel. Admitere. Art. 907 c. com. și 613 pr. civ.

Din moment ce legiuitorul, la înființarea sechestrului asigurător, ia de bază pentru fixarea cauțiunei sumă reclamată prin acțiunea principală, este neîndoios că cu ocazia sechestrului nu se poate diminua pretențiunea numai pentru a reduce cauțiunea fixată de lege.

Curtea,

Asupra apelului făcut de firma L. Segal et Comp din Iași, contra jurnalului No. 2669 din 28 Februarie 1926 a Tribunalului Ilfov secția II com.

Având în vedere concluziunile orale ale părților și actele dela dosar.

Având în vedere că prin jurnalul apelat, Tribunalul a admis cererea făcută de Societatea Neunkirschner Drukfabriks Aktiengesellschaft din Viena și a înființat sechestrul asigurător asupra averyi mobile a apelantei până la concurența sumei de 25 000 franci elvețieni, pe baza acțiunei intentate și a cauțiunei de 300 000 lei efecte ce a depus.

Având în vedere că prin acțiune intimată reclamă dela apelantă, suma de 31755.87 franci elvețieni, rest rămas dela diferite comenzi efectuate, iar cu ocazia cererii de sechestrul intimată cere înființarea lui numai până la concurența sumei de franci elvețieni 25000, fără a arăta că există o înțelegere în această privință cu apelanta, însă face o mențiune expresă că prin această diminuare de sechestrul nu înțelege să reducă quantumul pretențiunilor din acțiunea principală.

Având în vedere că apelanta sustine că motivul apelului său că rău Tribunalul a admis sechestrul numai până la concurența sumei de franci elvețieni 25000, că s'a cerut de intimată ca să se eschiveze dela darea cauțiunei legale de 1/3 din valoarea reclamată și că desființarea sechestrului încuviințat.

Având în vedere că conform art. 907 c. com și 613 p. c. partea reclamantă poate odată cu intentarea acțiunii să ceară să se pună sequestru asigurător asupra averei mobile a debitorului său, cu obligație pentru creditorii cari n-au act scris în dovedirea acțiunii să devină o cauțiune de a treia parte din valoarea reclamată; că această măsură a fost edictată de legiuitorul din 1900 pentru a salvarda drepturile creditorilor de bună credință, cari n-au însă act scris, obligându-i în acelaș timp să depună o cauțiune în proporție cu suma reclamată, ca o garanție pentru debitorul reclamat, care își vede lovită de indisponibilitate întreaga avere mobilă prin sequestrul pus la indemâna creditorului; că întrucât legiuitorul ia de bază pentru fixarea cauțiunii, suma reclamată prin acțiunea principală, este neîndoios că cu ocazia sequestrului nu se poate diminua pretenția, numai pentru a reduce cauțiunea fixată de lege, mai cu seamă că în speță, intimata face rezerva expresă că nu înțelege prin diminuarea cererii de sequestru să renunțe la pretenția din acțiunea principală.

Că astfel fiind sequestrul fiind înființat fără satisfacerea cerințelor legii el urmează să fie desființat, iar subsidiarul pus de intimată, relativ la chemarea la interogator a apelantei, spre a dovedi că așa a fost înțelegerea stabilită, este neserios și urmează să fie înălțurat, întrucât dacă ar fi existat vreo înțelegere între părți cu certitudine apelanta ar fi menționat-o în cererea de sequestru, după cum are grija să-și asigure neșirbită prin mențiune expresă valoarea pretențiilor reclamate.

Pentru aceste motive redactate de d-l Consilier N. Hariton, Curtea admite apelul, desființează sechestrul etc.

(ss) N. Hariton, Sp. Popescu, P. Teodorescu.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI, SECT. III

Audiența dela 3 Martie 1925

Președinția d-lui D. G. MAXIM, Președinte

Banca Românească cu Ignatz Bercovici

Deciziunea Comercială Nr. 60

Apel cambial. Dacă în contra unei sentințe de anulare a unui cek pierdut există dreptul de apel. Art. 354 și urm. și 366 c. com.

Nu există drept de apel în contra unei sentințe a tribunalului comercial privitoare la anularea unui cek pierdut sau sustras deoarece, în procedura specială statonicită de art. 354, 357 și 366 c. com., cele două grade de jurisdicție sunt:

1. Președințele tribunalului care, conform legii, dă ordonația ce în urmă se afișează și se publică; și

2. Tribunalul care, după expirarea termenului de afișare și publicare a ordonației prezidențiale, pronunță sentința prin care declară nul și fără tărie cekul reclamat ca pierdut.

Chestiunea trecând deci prin două grade de jurisdicție de fond este inadmisibilă mai și cercetată și de o a treia instanță de fond — Curtea de apel — și aceasta cu atât mai mult cu căt art. 356 c. com. prevede că hotărârea tribunalului desarcă cauțiunile date, ceea ce implică rămânerea ei definitivă.

S'a ascultat d. avocat Morțun din partea apelantei Banca Românească și d. avocat M. Stern din partea intimatului I. Bercovici.

Curtea

Asupra incidentului ridicat de Ignatz Bercovici prin care tinde la respingerea că inadmisibilă a apelului făcut de Banca Românească soc. an., în contra

sentinței cu nr. 1072 din 924 a Trib. Ilfov s. I, com. pe motiv că sentința apelată este dată asupra unei cereri de constatarea pierderii unui cek și deci este definitivă față cu disp. legii, în asemenea cazuri.

Având în vedere că reprezentantul părții apelante a obiectat că incidentul este neîntemeiat din moment ce nu există nici un text de lege care să ridice dreptul de apel.

Având în vedere că din desbateri și lucrările dela dosar, se constată că intimatul Ignatz Bercovici, din București, str. Traian nr. 178 prin petițiunea adresată primului președinte al Trib. Ilfov și reg. la nr. 32412 din 12 August 1924 a arătat că pierzând cekul cu nr. 4349/53254 de frații elvețieni 1625,40 etnis de Banca Românească din București, în ordinul lui Spitzer Industrie A. G.; asupra Union Banque Suisse Zürick a cerut îndeplinirea formalităților prescrise de art. 354 și 356 din codul de comerț și să-l declare fără tărie față cu posesorul, mai cerând în acelaș timp să i se libereze un duplicat după el;

Că în urma acestei cereri, președințele tribunalului, conform dispozițiunilor menționate texte de lege, a dat ordonația cu nr. 12716 din 14 August 1924, prin care a ordonat ca oricine posedă cekul în discuție să-l prezinte la grefa aceluia tribunal în termen de 60 zile dela data publicării, cunoscând că în caz contrar se va declara nul și fără tărie față de deținătorii lui, ordonață care s'a afișat la localul primăriei, la Camera de comerț și la ușa tribunalului publicându-se în „Monitorul Oficial” și în ziarul Dreptul;

Că după expirarea termenului de 60 zile în care timp nu s'a prezentat de nimene cekul pierdut, s'a dispus citarea celor obligați și la ziua termenului de infățișare s'a prezentat numai reclamantul Ignatz Bercovici, lipsind Banca Românească apelanta de azi. Astfel, că tribunalul, potrivit disp. art. 354 și urm. din codul de comerț, prin sentința apelată a declarat nul și fără tărie în mâinile oricărui sărăcăș cekul în discuție, sentință pe care tribunalul, în urma cererii reclamantului Bercovici a și investit-o cu formula executorie;

Considerând că în conformitate cu art. 366 din codul comercial sunt aplicabile cekului pierdut toate dispozițiile privitoare la cambiile pierdute sau sustrate și despre care tratează art. 354 și următorii din acelaș cod;

Considerând că în procedura de amortizare de care vorbește în aceste texte de lege se prevăd anumite formalități de urmat pentru publicarea și anularea titlurilor pierdute.

Considerând că în această procedură specială, rezultă din disp. legei, că cele două grade de jurisdicție sunt: 1) Președințele tribunalului ce conform legei dă ordonația care în urmă se afișează și se publică; și 2) tribunalul, care după expirarea termenului de afișare și publicarea ordonației prezidențiale, pronunță hotărârea sa prin care declară nul și fără tărie titlul reclamat ca pierdut.

Considerând că aceste formalități după cum s'a arătat mai sus s'au îndeplinit și cekul pierdut nu s'a prezentat.

Considerând dar că, în acest mod se operează două grade de jurisdicție de fond și deci este inadmisibilă a se cerceta aceeaș chestie și de a treia instanță, Curtea de apel.

Considerând că în această situație apelul introdus în contra unei hotărâri date în asemenea materie este inadmisibil după cum reiese din dispozițiunile menționate texte de lege și mai cu seamă din ul-

timul aliniat al art. 356, care prevede că hotărîrea tribunalului descarcă cauțiunile date, deci rămasă definitivă.

Că, prin urmare, sentința apelată fiind pronunțată în ultima instanță incidentul ridicat urmează a fi admis și prin consecință a se respinge ca inadmisibil apelul de față.

Pentru aceste motive, Curtea admite incidentul și respinge apelul.

(ss) *D. G. Maxim, N. N. Ioanid, I. N. Botez.*

Grefier (ss) *Ștefanescu.*

NOTA. — Art. 366 din codul de comerț dispune că sunt aplicabile cekului toate dispozițiunile privitoare la cambiile pierdute sau sustrase, potrivit art. 354 și următoarele din codul de comerț.

In materie de amortizare de cambi sau cekuri pierdute sau sustrase sentința tribunalului pronunțată contra tuturor debitorilor principali, după ce termenul a trecut și cambia pierdută n'a fost prezentată judecătorului este definitivă și are ca efect că dreptul proprietarului (beneficiarului ordonanței), împotriva celui ce o deține devine perfect și absolut. (*Eftimie Antonescu*, c. com. art. 356, 205, 592 și urm.). Prin urmare, apelul este inadmisibil și cei cari, să cred a fi lezați prin sentința tribunalului, n'ar putea-o ataca decât cu recurs în Casătie.

Deci inadmisibilitatea apelului în această materie rezultă în mod clar din art. 354 și următoarele, și mai cu seamă din ultimul aliniat al art. 356 cod. com. care prevede că hotărîrea tribunalului descarcă cauțiunile date.

Aceasta mai rezultă și din studierea întregei proceduri de amortizare a cambiilor pierdute sau sustrase. Într'adevăr, procedura de amortizare a cambiilor pierdute sau sustrase (*Vivante*, vol. II, nr. 1323, pag. 550 și următoarele), trece prin trei faze :

1. Cererea la tribunalul competente de a se anula cambia pierdută conform art. 354 și urm. din cod. comercial.

2. Președintele tribunalului convingându-se că petiționarul are calitatea de a cere anularea cambiei va ordona, prin încheere publicarea unei ordonanțe în conformitate cu art. 355 și invitarea către oricine o posedă, de a o înfățișa la grefa tribunalului, înștiințând că în caz de nu se va înfățișa în termenul prevăzut ea se va declara fără tărie față cu posesorul.

3. Judecata,

Tribunalul, printr'o hotărîre dată contradictoriu cu cei obligați în urma constatării că cambia pierdută nu s'a prezentat, o declară nulă conform art. 356 codul comercial.

În intervalul celei de a doua faze, legea prin art. 356 alianiatul 1, prevede că în cursul termenului stabilit în art. precedent (pentru prezentarea cambiei pierdute de către posesorul ei la grefa tribunalului) proprietarul cambiei, adică beneficiarul ordonanței, va putea exercita toate actele cari tind la păstrarea drepturilor sale și după scadență el va putea cere plata, dând cauțiune sau, în lipsa de cauțiune, consemnarea sumei.

Rațiunea cauțiunii este tocmai ca debitorul care a plătit beneficiarului ordonanței, cambia, să aibă de unde să se despăgubească el, pentru cazul când în intervalul defipt prin ordonanță s'ar prezenta posesorul cambiei spre a fi plătit. Debitorul nu poate trimite pe posesorul titlului, care n'a pierdut eficacitatea sa, să-si valorifice creația sa contra beneficiarului ordonanței sau cauțiunii. (*Vivante*, op. cit. loc. cit.).

Până la hotărîrea tribunalului, posesorul cambiei este deci protejat de lege ca și cum nu s-ar fi făcut vre-o procedură. (*Vivante*, vol. III, nr. 1326). Hotărîrea tribunalului fiind dată, ea iă locul cambiei pierdute, care rămâne neficace.

Judecata fiind definitivă, debitorul poate plăti fără cauțiune și este obligat să restituie garanțiile avute contra unei eventuale acțiuni a posesorului, fiindcă nu mai are a se teme de el, chiar de ar fi de bună credință. Irregularitățile comise în instanță de anulare sunt acoperite prin autoritatea lucrului judecat.

Constrângând pe debitor să restituie cauțiunea, legea a recunoscut implicit ca liberătinea este definitivă. (*Vivante*, nr. 132, vol. III, pag. 561).

Numai plata făcută în urma amortizării definitive a cambiei pierdute este o plată liberatorie. (*Antonescu*, vol. III, pag. 698).

Pentru a scăpa pe debitorii cambiali de pericolul de a plăti de două ori, legea i-a declarat liberătă prin plata făcută proprietarului presumtiv.

Prin urmare, deciziunea Curții este în conformitate și cu doctrina și cu jurisprudența stabilită în materie.

M. STERN
Avocat

CURTEA DE APPEL DIN BUCUREȘTI S. IV-a

Audiența dela 5 Iunie 1926.

**Președinția d-lui DEM. C. BAGDAD, Consilier
Rogesa S. A. în licidare cu Osias Herșcovici & co. S. în n. col.
Deciziu Comercială No. 115**

Sentință comercială dată asupra opoziționiei respuse. Ne-comunicarea ei părții. Cerere de investirea ei cu formula executorie. Respinger. Apel. Respinger. Art. 904 c. com., 319 și 320 pr. civ. Art. 41 și 57 din legea de accelerare a judecărilor.

Potrivit art. 41 din legea accelerării judecărilor, termenul de apel, atât în materie civilă cât și comercială, fiind de 15 zile și curgând în ambele cazuri numai dela comunicare, iar art. 57 din aceeași lege prevăzând că dela punerea ei în aplicare se abrogă dispozițiile contrarie prescripțiunilor ei, aceasta însemneză că s'au abrogat și dispozițiunile art. 904 c. com. care prevedea termenul de apel de 30 zile dela pronunțarea unei sentințe și, ca atare, o asemenea sentință nu poate fi investită cu formula executorie dacă n'a fost comunicată și n'a expirat termenul de 15 zile dela comunicarea ei prevăzut de noua lege a accelerării judecărilor.

Curtea,

Asupra apelului făcut de „Rogesa“ societate anonimă în licidare, în contra rezoluționei puse de d-l Președinte al Tribunalului Ilfov, Secția I-a Comercială pe petiționarea înregistrată la No. 18608 din 15 Aprilie 1926, prin care i s'a respins investirea cu formula executorie a sentinței No. 305/926;

Având în vedere susținerile apelantei și lucrările din dosar,

Având în vedere că din toate acestea, în fapt rezultă că: apelanta cu petiția înregistrată la Nr. 18608 din 15 Aprilie 1926, a cerut învestirea cu formula executorie a sentinței comerciale No. 305/926, prin care s'a respins ca nesusținută opoziția făcută de intimata Societatea în nume colectiv Osias Herșcovici et C-ie, în contra sentinței No. 1306/925, întrucât a expirat 30 zile dela pronunțarea ei, conform art. 904 al. 3 c. com., 319 și 320 pr. civilă, cerere ce i-a fost respinsă potrivit art. 41 din legea de accelerarea judecărilor, care a modificat art. 904 din codul de comerț, urmând ca sentința să fie comunicată părței, și în contra căreia s'a făcut apelul de față.

Având în vedere că apelanta susține că greșit prima instanță i-a respins învestirea cu formula executorie, bazându-se pe dispozițiunile art. 41 din legea accelerării judecărilor, întrucât legiuitorul prin art. 57 din zisa lege nu a abrogat decât acele dispozițiuni din procedura civilă și codul comercial, care sunt contrarii acelei legi, ceeace nu este cazul de față, deoarece, nici unul din cele 3 articole mai sus arătate, nu contravine cu nimic dispozițiunilor legii de accelerare.

Având în vedere că potrivit art. 41 din legea accelerării judecărilor, termenul de apel în materie civilă și comercială este de cincisprezece zile; acest termen curge în ambele cazuri dela comunicare.

Având în vedere că din modul cum este redacțat acest articol, rezultă clar că prin el s'au modificat dispozițiunile art. 904 din codul comercial, care prin al 3-lea prevede că: dacă hotărârea s'a dat asupra unei opoziții, termenul de apel curge din ziua respingerei opozițiunei, fie că sentința s'a dat în lipsă sau contradictoriu cu oponentul, deoarece zisul articol pe deosebit a redus la jumătate termenul de apel, iar pe de altă parte a spus că acest termen curge în ambele cazuri dela comunicare.

Având în vedere că prin art. 57 din legea accelerării legiuitorul a prevăzut că, dela punerea în aplicare a acelei legi, se abrogă dispozițiunile procedurilor civile și comerciale, care sunt contrarii dispozițiunilor ei, ceeace însemnează că s'a abrogat și dispozițiunile art. 904 cod. comercial.

Că astfel fiind, apelul de față este nefondat și cătă a fi respins ca atare, rămânând ca apelanta să comunice intimati semința No. 305/926 în conformitate cu art. 41 mai sus arătat, pentru a curge termenul de apel.

Pentru aceste motive, respinge, etc.

NOTA. Purtăm convingerea obiectivă, că atât rezoluția d-lui președinte al Tribunalului Comercial Ilfov Secția I, cât și deciziunea mai sus reproducă, a Curței de Apel București Sec. IV-a nu au fost date cu respectarea spiritului manifestat de legiuitorul special din 1925 prin legea accelerării.

Intr'adevăr, în susținerea părerei noastre, am invocat atât în cererea de investire, îndreptată Tribunalului, cât și în susținerea apelului înaintea Onor. Curții de Apel Secția IV-a, că prin art. 57 din legea accelerării nu s'a abrogat decât acele dispozițiuni din procedura civilă și comercială, care sunt contrare dispozițiunilor cuprinse în această lege excepțională a accelerării, ori nici unul din cele trei articole (art. 904 al. 3 Cod. Com. 319 și 320 Proc. civ.) invocate de noi, nu contravine cu nimic dispozițiunilor legii accelerării, întrucât această lege nu s'a ocupat cu privire la oponziții, decât prin aceea că le-a desființat (art. 34 și 43 al. 2). Ceeace va să însemne, că toate dispozițiunile procedurale din dreptul comun, cu privire la oponziții, rămân în plină vigoare pentru acțiunile introduse anterior lui 15 Septembrie 1925, atâtă vreme cât ele se mai găsesc încă în față în-

stanței în care le-a prins legea accelerărei (art. 58 al. I).

Rezoluția d-lui Președinte al Trib. Com. Ilfov Secția I, și sentința sus reproducă a Curței de Apel, București Secția IV-a, repauzează pe dispozițiunile art. 412 din legea accelerării, după care atât în materie civilă cât și comercială termenul de apel începe a curge dela comunicare. Credeam, că invocarea acestui articol este greșită, prin aceea că art. 41 al. 2 se referă numai la ipoteza, când hotărârile primei instanțe au fost date în acțiuni introduse și judecate după noua lege de accelerare, iar nu și pentru cazurile când sentințele primei instanțe au fost date în opozițiuni și judecate după vechile dispozițiuni procedurale și pentru a căror apelare avem texte exprese în procedurile de drept comun, texte care nu-și găsesc și nu-și pot găsi texte echivalente în legea accelerării, întrucât — repetăm — această din urmă lege nu s'a preocupat de opozițiuni.

O confirmare a acestei interpretări o găsim în fapt că acest articol 41 se găsește așezat de legiuitorul excepțional nu în „Capitolul dispozițiunilor comune“ (Capitolul 6) sau în „Capitolul dispozițiunilor finale și tranzitorii“ (Capitolul 7), ceeace ar fi făcut să se creadă, că el este de o aplicație generală; legiuitorul accelerator însă a plasat discutatul articol în capitolul 5 privitor la dreptul de apel, adică în contextul ansamblului de dispozițiuni ce statuează *in mod strict* cu privire la formele și termenele de apelare a sentințelor pronunțate numai în acțiunile introduse și judecate după prevederile novei legi (Capitolul I-IV).

Dacă la toate aceste temeuri juridice mai adăugăm și considerentul, că în ochii legiuitorului accelerător opozițiunile au fost privite — tomai prin desființarea lor — ca un simplu mijloc de sicană, nu vedem cum ar putea să se împace interpretarea jurisprudențială de mai sus cu spiritul nouei legi. Căci într'adevăr prin interpretarea spețejă dată prin sus reproducă deciziune se ajunge a se creea oponenților un nou avantaj, pe care nici vechiul legiuitor de drept comun nu li-l acordase. Ceeace e evident că contravine spiritului în care a fost făurită legea privitoare la înlesnirea și accelerarea judecărilor înaintea instanțelor de fond.

Dar chiar art. 58 al. 1 din legea accelerării ne impune a aplica dispozițiunile textelor invocate de noi din procedurile de drept comun, căci el ne învață că numai „în instanță de apel“ se aplică dispozițiunile novei legi, pe când „înaintea instanței unde se găsesc acțiunile deja introduse“ se aplică tot vechea procedură. Ori în cazul nostru evident, că ne aflăm în fața aceleiași instanțe, în care ne prinsește legea accelerării, întrucât prin neintroducerea apelului instanța superioară apelativă nu fusesese încă legată.

De altfel remarcăm că la toate aceste temeuri de drept, Onor. Curte nu a răspuns direct prin nici unul din considerentele deciziei ce adnotăm.

Problema de a se ști, dacă termenul de 30 zile subsistă, formează obiectul unei alte discuții, ce o vom face cu altă ocazie.

Aci ne-a interesat numai data dela care începe a curge termenul de apel.

Purtăm regretul de a nu fi putut duce chestiu-

neea spre rezolvare Inaltei noastre Curți, dat fiind că între părțile litigante a intervenit între timp o tranzacție.

FLORIAN PORESCU
Avocat

CURTEA DE APEL CONSTANȚA

Audiența dela 27 Mai 1926

Președinția d-lui C. NACIAN, Consilier
Procurorul general cu Isidor Levy
Decizia civilă No. 614

Revizuire. Hotărâre definitivă. Dreptul procurorului de a ataca în termen de un an, pentru fraudă. Expirarea termenului. Cerere de revizuire. Inadmisibilitate. Art. 10, 14 legea Dobrogei Noui, art. 73 regulamentul legei și art. 288 și urm. pr. civ.

Pentru încetătenirile făcute în fraudă, potrivit art. 10, 14 legea de organizare a Dobrogei Noui s'a admis dreptul procurorului a face apel în termen de 30 de zile dela pronunțarea hotărârei, iar în caz de fraudă, în termen de un an, ca să facă apel. Odată expirat acest termen procurorul este decăzut din acest drept.

Legea specială neprevăzând alte căi de reformare și retragere a hotărârei este inadmisibilă revizuirea, conform art. 288 pr. civ., pe calea dreptului comun.

Curtea

Asupra cererii făcută de d-l procuror general al acestei Curți prin adresa No. 3018 din 1925, pentru revizuirea deciziei No. 119 din 1924 a acestei Curți, prin care s'a respins ca nefondat apelul făcut de d-l procuror al Tribunalului Durorostor, contra hotărârii cu No. 178 din 4 Mai 1922 a Comisiunii din județul Durorostor, prin care s'a recunoșteau calitatea de cetățean român lui Isidor Levy, domiciliat în Silistra, str. Regina Elisabeta ;

Avgând în vedere că înaintatul prin procuratorul său, a ridicat excepțunea de meadmisibilitate a cererii de revizuire, susținând că în materie de încetătenire, guvernată de legea de organizare a Dobrogei Noui, care este o lege specială, nu este admisă calea revizuirii hotărârilor rămase definitive ;

Avgând în vedere că prin legea de organizare a Dobrogei Noui, s'au instituit comisiuni speciale pentru recunoașterea calităței de cetățean român a locuitorilor din Dobrogea Nouă, aflați în condițiile prevăzute de lege ;

Că, după ce prin art. 10 și urm. din lege se arată modul de compunere și de funcționare a acestor comisiuni, se prevede prin art. 14 din lege și art. 73 din regulamentul acelei legi, că hotărârile comisiunilor speciale se dau cu dreptul de apel la Curtea de Apel din Constanța în termen de 30 zile dela aducerea lor la cunoștința celor interesați ; Că în ce privește însă pe procurorul Tribunalului, care poate lăua parte și pune concluzioni la Comisiune de căte ori găsește necesar a interveni ori este informat că se încearcă a se obține caietatea de cetățean român de către cei interesați prin fraudă, termenul de apel de 30 zile dela pronunțarea hotărârei, ca și pentru procurorul general, iar în caz de fraudă descopeiră după darea hotărârei, procurorul Tribunalului și procurorul general al Curții de Apel au dreptul de a apela hotărârile în termen de un an dela pronunțarea lor ; Că în fine, comisiunile respective, ca și Curtea de Apel, au dreptul și îndatorirea de a cerceta în fond cererea și examina actele chiar în lipsa părții, putând face din oficiu orice investigații și lăua informațiile ce ar fi necesare.

Considerând că din întreg complexul de dispoziții a acestei legi speciale, rezultă că legiuitorul a creat și organizat în materia de față o procedură specială și deosebită de dreptul comun, cu regulă de procedură aparte, singurile ce au a fi aplicabile în asemenea materie ;

Că, prin urmare, numai căile de reformare și de retractare

prescrise prin menționata lege, sunt acele cari pot fi admise în această materie specială, adică numai apelul la Curte, atât în ce privește pe partea interesată, cât și pentru procuror ;

Că, în adevăr, din moment ce legiuitorul a determinat căle de reformare într-o anumită materie specială, nu se mai poate introduce prin interpretare sau analogie, alte căi de reformare ori de retractare prevăzute de dreptul comun ;

Că, pentru rațiuni superioare de Stat, cari reclamau o că mai repede soluționare a contestațiilor privitoare la stabilirea și recunoașterea drepturilor acordate locuitorilor teritoriului anexat în 1913, legiuitorul a fixat un termen, în lăuntrul căruia să se rezolve toate cererile de asemenea natură, limitând durata de funcționare a comisiunilor speciale instituite în acest scop, și prescriind pentru judecarea lor termene că se poate de scurte (art. 77 din regulament), spre a nu fi prea mult în incertitudine situația unei juridică și politică a populației din acea parte a țării ;

Că, preocupat de realizarea că mai neîntârziată a drepturilor acordate locuitorilor din teritoriul alipit, legiuitorul prin dispozițiunile ce a luate, a imprimat un caracter expeditiiv și urgent judecării acestor cereri, prescriind o procedură proprie, care exclude calea revizuirii, ea fiind incompatibilă cu dispozițiunile formale ale legei de organizare a Dobrogei Noui, precum și cu scopul care a prezidat la alcătuirea acestei legi de organizare politică și ca atare de ordine publică. Prin admiterea dreptului de revizuire s'ar aduce în adevăr o perturbare în situațiile căstigate.

Că, în ce privește cazul de fraudă, s'a prevăzut prin lege în mod excepțional, dreptul pentru procuror de a face apel în termen de un an (deosebit de termenul de 30 zile), contra hotărârilor Comisiunii, termen pe care legiuitorul l'a socotit suficient pentru ca Parchetul să-și facă cercetările necesare, spre a descoperi dacă nu cumva s'a făcut vre-o fraudă, în ce privește pe locuitorii cari au obținut dela Comisiune recunoașterea cetățeniei române.

Că odată expirat termenul de un an acordat Parchetului pentru cazul de fraudă, nu se mai poate cere retractarea unor asemenea hotărâri pe calea revizuirii care, dacă s-ar admite, prință reciprocitate și în favoarea părții interesate, în cazuile art. 288 și urm. din codul de procedură civilă, ar fi de natură să întârzie soluționarea grabnică a acestor chestiuni, ceea ce nu a putut fi în intenția legiuitorului.

Că o asemenea cale de reformare, nefiind reglementată prin legea specială în materia de față, nici nu s-ar putea să fi unde trebuesc îndreptate asemenea cereri de revizuire, întrucât durata comisiunilor speciale fiind limitată prin lege, ele au început de a funcționa, așa că s-ar ajunge la rezultatul bizar și straniu că în această materie, reglementată de o singură lege, să existe și să nu existe dreptul de revizuire, după cum hotărârea este pronunțată de prima ori de a doua instanță, distincție ce ar fi cu totul arbitrară și nedreaptă ;

Considerând că astfel fiind, nu se poate admite în materia de față dreptul de revizuire, așa că prezenta cerere introdusă de Parchetul General prin adresa No. 3018 din 1925, umează să fie respinsă ca neadmisibilă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Remas C. Benișache ;

Curtea respinge ca neadmisibilă cererea, etc.

(ss) C. Nacian, R. C. Benișache N. N. Papadat.

CURTEA DE APEL DIN CHIȘINAU SECȚIA I

Audiența dela 7 Octombrie 1926

Președinția d-lui ANTON ANASTASIAD, Consilier
Panait Gheorghiade cu Ministerul Agriculturii și Domeniilor

Decizia Civilă No. 143

Contencios administrativ. Pădură înlocuit în serviciu. Nu-i sunt aplicabile dispozițiunile Statutului funcționarilor publici. Art. 22, 24, 41 și 61 din legea

organizării corpului silvic din 26 Sept. 1923 și art. 32 din legea Statutului funcționarilor. Aplicațiune.

Pădurarii fiind funcționari silvici nu le sunt aplicabile dispozițiunile legii Statutului funcționarilor publici ci legea organizării corpului silvic, potrivit căreia, cei căzuți la examenul de menținere în corp, nu se bucură de stabilitate și pot fi înlocuiți fără avizul comisiunei de disciplină.

Curtea,

Asupra acțiunii intentate de Panait Gheorghiade, conform art. 1 și 4 din legea pentru contenciosul administrativ, Ministerului de Domenii și Agricultură, pentru a fi obligat să-i plătească suma de lei 10.000 cu titlu de daune și să fie reintegrat în postul de pădurar, la ocolul silvic Tighina pe data de 1 Ianuarie 1926, când a fost îndepărtat;

Având în vedere susținerile reclamantului și acele ale părățului în combateri;

Având în vedere actele aflatătoare în dosarul cauzei, din care se stabilăște următoarele:

Prin deciziunea Direcției II Regională silvică Chișinău Nr. 3 din 16 Decembrie 1925, sprijinită pe constatările șefului Ocolului silvic Tighina, stabilindu-se în sarcina pădurarului Gheorghiade Panait neglijență în serviciu și hotărându-se că numitul n'a reușit la examen, fapt necontestat de reclamant, — a fost desemnat din serviciu pe ziua de 1 Ianuarie 1926 — dispoziție care a fost adusă la cunoștința reclamantului prin adresa Direcției silvice din Basarabia Nr. 88 din 1926, prin care se specifică că a fost pus în disponibilitate;

Având în vedere că, reclamantul fiind funcționar silvic, conform art. 32 din legea Statutului funcționarilor, dispozițiunile acestei din urmă legi nu-i sunt aplicabile, deoarece ca funcționar tehnic și de specialitate, este supus legei pentru organizarea corpului, care privește și regulamentează personalul silvic de toate categoriile, — lege publicată în Monitorul Oficial Nr. 141 din 26 Septembrie 1923;

Având în vedere că, potrivit art. 22 din această lege, se prevede că pădurarii fără de școală, care la aplicarea legei vor fi avuți o vechime de cinci ani, pot să fie menținuți în corp, numai dacă vor fi trecut cu succes un examen;

Că, Panait Gheorghiade, pădurar, cu vechime, fiind căzut la examen nu se putea bucura de stabilitate în serviciu, nefiind așezat în cadrul de Stat, potrivit art. 24 și 41 din lege;

Având în vedere că, conform art. 61 din lege, directorul regional are dreptul exclusiv de a aplica pedepsă și lăsa măsuri disciplinare în contra pădurarilor — pe baza hotărârei Comisiei de disciplină;

Având în vedere că, în cazul reclamantului, nu poate fi vorba de o pedeapsă propriu zisă, deși decizia Directoratului intrebunțează impropriu termenul de „destituire“, ci numai de o înlocuire din funcție, o punere în disponibilitate intemeiată pe neîndeplinirea condițiunii examenului trecut cu succes, categoric cerut de lege;

Că numirile și avansările pădurarilor fiind lăsate prin art. 22 din lege în sarcina Directorului Regional, desigur că tot lui îi aparține și dreptul de a-i înlocui când nu intrunesc condițiunile cerute de lege;

Că, astfel fiind, reclamantul neputând invoca nici un act făcut contra legilor, care să-l fi vătămat în in-

țesul art. 1 din legea contenciosului administrativ, urmează ca acțiunea să fie respinsă ca nefondată.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier George Volenti, Curtea, respinge, etc

(ss) A. Anastasiad, George Volenti, O. Cires.

Prim-grefier, D. Demetrescu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECTIA III C. C.

Audiența de la 17 Iunie 1926

Președinția d-lui N. STRAJAN, Judecător

Ștefan Mazalu ca Axente Dinulescu

Sentința No. 570

Arendare făcută direct de proprietar vre-unei Obști locale sau vr'unui agronom titrat. Dacă mai e nevoie de îndeplinirea formalităților din regulamentul legii agrare. Art. 27 din legea agrară și 73 din regulamentul ei.

Din momentul ce preferința ordonată de legiuitor prin art. 27 al legei agrare s'a realizat print' un raport de arendare direct între proprietar și agronomul ales de el, formalitățile prevăzute în art. 73 al regulamentului rămân fără interes din punct de vedere al ordinei publice.

Triunalul,

Având în vedere că în fapt se constată că d-l A. Dinulescu ca procurator al d-lui Mazalu ia cu arendă dela d-l Ulescu, reprezentat prin d-l Ciorăneanu, atât ca procurator cât și ca soț total 390 pogoane din moșia Grădiștea, jud. Buzău; că, prin contractul de arendare la art. 10 se arată că proprietarii se obligă să facă formalitățile necesare prevăzute de art 27 din legea agrară pentru a garanta arendașului executarea acestui contract; iar, în cazul când s'ar ivi vr'un amator agronom sau obște să se prefere agronomul indicat de d-l Dinulescu, evident la prețul și condițiunile stabilite în contract. În executarea contractului proprietarii primesc ca acontă din preț 80.000 lei, urmând ca prima rată semestrială să se plătească la 1 Septembrie 1925, iar în cazul când la această dată nu s'ar fi îndeplinit cerințele legei agrare, plata semestrului prim se amâna până la intrarea în posesie a arendașilor. Că în conformitate cu art. 10 din contract, reclamantii scriu procuratorului proprietarei că agronomul indicat de d-l Dinulescu este d-l Mazalu care a și făcut la 8 August oferă consilieratul agricol. Că deși d-l Mazalu nu este pus în posesia moșiei în Septembrie 1925 acesta face ofertă reală proprietarilor depunând la Corpul Portăreilor Trib. Buzău lei 46000 care împreună cu 80000 lei este echivalentul primei rate semestriale.

La 15 Septembrie 1925 însă d-na Ulescu încheie un contract cu Obștea Grăul arendând același lucru, condițiunile contractului fiind altele.

Având în vedere chitanța-contract încheiată între părți cu data 28 Iulie 1924;

Având în vedere că potrivit legei agrare, art. 27, moșia rămase în urma exproprierii trebuie să se arendeze de preferință agronomilor sau obștilor locale, iar, conform art. 73 din regulamentul acestei legi, complectând și lămurind legea conform art. 156, hotărăște care sunt formalitățile de urmat de proprietarul care îi lipsă de agronom sau de obște vrea să arendeze moșia unui particular.

Considerând că din moment ce preferința ordonată de lege s'a respectat print' un raport direct între proprietar și agronomul ales de el, formalitățile prevăzute de art. 73 rămân fără interes din punct de vedere al ordinei publicei.

Că dar convențiunea părților e perfect valabilă de oarece prin ea nu numai că nu se derogă dela dispozițiile de ordină publică ale art. 27 din lege, dar din contră în această con-

venție se urmărește și se realizează scopul legei ca arendarea să se facă unui agronom de profesie.

Că, prin aceasta, convențiunea părților nu face altceva decât că limitează dreptul de alegere al proprietarului la agronomul care a fost ales și consimțit de proprietar încă de la 16 August 1924, deci înainte cu două luni de convenția încheiată cu obștea „Grâul” și mai înainte cu 6 luni de punerea în executare a contractului.

Având în vedere că din adverenta Ministerului de Agricultură se dovedește că d-l Mazalu este absolvent al școalei superioare de agricultură dela Herăstrău având gradul de agronom șef cl. I.

Că așa fiind din cele expuse mai sus, rezultă că contractul încheiat de reclamant cu pârâii este perfect valabil, arendarea făcută posterior obștei „Grâul” nefiind valabilă, tribunalul urmează să admită acțiunea de față, obligând pe pârâii să respecte contractul de arendare al zisei moșii pe temeiul și în condițiunile expuse în actul chitanță făcută în București la 28 Iulie 1924 aflat la dosar etc.

NOTA. Sentința de mai sus tranșează chestiunea arendării moșilor rămase în urma exproprierei, racordând articolul 27 al legei agrare cu art. 73 din regulamentul ei.

Intr'adevăr din citirea art. 27 al legei se vede că două sunt condițiunile pe cari trebuie să le înplinească proprietarul unei moșii rămase după exproprieare când vrea să o arendeze și anume: a) Să nu facă arendarea pe un termen mai mic de 7 ani și b) Să o facă cu preferință la pret și condiții egale obștilor locale sau agronomilor de profesie.

Ei bine art. 73 din regulament, după ce în primele două aliniate reproduce art. 27 al legei, continuă în aliniatul III spunând: „Proprietarii cari vroesc să-și arenda moșile sunt datori a anunță în scris pe primarul comunei și pe consilierul agricol respectiv, comunicând condițiunile arendării și în special întinderea moșiei de arendat; durata și pretul arendării etc.” și continuă cu o serie de formalități ce trebuie să fie îndeplinite de proprietarul moșiei, de consilierul agricol și de primarul respectiv.

După cum se vede articolul 73 din regulament se exprimă în mod general asupra formalităților ce trebuie să fie îndeplinite de către proprietarii acestor moșii și atunci întrebarea logică și legitimă ce se pune e următoarea: Toți proprietarii trebuie să îndeplinească aceste formalități, adică și cei ce arendează unei obștii sau unui agronom; sau numai cei ce arendează unei persoane străine ce nu-i nici obște nici agronom?

Pentru a rezolva această chestiune, să vedem în prealabil care a fost scopul urmărit prin art. 27 al legei.

Scopul urmărit de legiuitorul agrar prin acest articol, a fost după cum reiese din însuși textul legei, ca moșile rămase după exproprieare să se arrendeze cu preferință obștilor locale, sau agronomilor de profesie.

Așa dar, într'un interes superior economic și social, legiuitorul vroea aceasta; dar nu o vroea în sensul că arendările acestor moșii să se facă numai obștilor și agronomilor, căci dacă ar fi edictat o atare dispoziție, ar fi ajuns la rezultatul de a condamna o sumă de moșii să nu se poată arenda aproape nici o dată, căci nu pentru orice moșie se găsește un agronom sau obște ca arendă și în

același timp ar fi făcut ca aceste moșii să suferă o depreciere considerabilă din valoarea lor.

Ori nu acesta a fost scopul legiuitorului, care deși prin această lege a dat o lovitură marei proprietăți agricole pe baza principiului „salus populi suprema lex”, stabilind prețuri derizorii ca plată a pământului expropriat, totuși aceluiași principiu n-ar putea sta și la baza unei dispoziții, ce ar interzice în mod absolut arendarea moșilor rămase după exproprieră altor persoane decât celor două categorii privilegiate.

De altfel, că arendarea acestor moșii se poate face și particularilor rezultă atât din textul art. 27 al. II care vorbește de „preferință” deci de posibilitate de a arenda și altuia, cât și din aliniatul 11 al art. 73 din regulament care vorbește de o ipoteză în care proprietarul e liber de a arenda moșia oricui.

Așa dar în principiu proprietarul unei atare moșii o poate arenda cu ce pret vrea (a se vedea aliniatul III al art. 73 din regulament) și aș putea spune și ori cui, cu singurul adăos că înainte de a arenda moșia vreunei persoane ce nu face parte din categoria celor privilegiate, ar trebui să văză dacă nu e vreo obște sau agronom care ar accepta să-i ia moșia cu arendă, în condițiunile stabilite de el.

Și după ce am evidențiat scopul urmărit de legiuitor, ne întrebăm acum, de ce oare prin art. 73 al regulamentului a stabilit acea serie de formalități? Răspunsul evident, e că toate acele formalități sunt impuse tocmai ca scopul legei să fie atins, pentru că arendarea acestor moșii să se facă cu preferință celor privilegiati de lege; toate aceste formalități fiind o chezărie pentru legiuitor că scopul legei nu va fi eludat.

Ori dacă am privi chestiunea dintr'alt punct de vedere și anume dintr'acela când scopul legei s'a realizat, adică în cazul când arendarea s-ar fi făcut de proprietar direct vreunei din categoria persoanelor privilegiate, atunci ne întrebăm mai pot fi oare necesare formalitățile art. 73 al regulamentului? Desigur că într'un atare caz toate aceste formalități nu mai sunt necesare și ne mai fiind necesare nu mai sunt nici obligatorii, căci odată ce scopul legei este atins nu mai poate fi nevoie de îndeplinirea formalităților, cari au drept tantă tocmai atingerea acestui scop.

De altfel însuși art. 156 al legei spune că regulamentul legei, o va compleca și o va lămuri; ori numai interpretând articolul 73 al regulamentului, care e departe de a fi prea fericit redactat, în sensul celor de mai sus, el devine un compliment al legei, căci dacă am interpretat acest articol în sensul că în toate cazurile formalitățile edictate de el ar trebui să fie îndeplinite, am ajunge la contradicție între textul legei și al regulamentului; căci nicăieri legea nu prevede vreo formalitate pentru arendările făcute de proprietari obștilor sau agronomilor.

Citez în același sens și decizia Cas. civ. S. I No. 2647 din 19 Octombrie 1925 publicată în „Pandectele Săptămânale” anul II No. 1 pag. 8, decizie confirmată de decizia Casătiei în secțiuni Unite din 3 Iunie 926 dos. 52/926.

Dr. CORNELIU A JECU
Avocat

TRIBUNALUL DOLJ, SECTIA I-a

Audiența dela 23 Decembrie 1924

Președinția d-lui I. MARINESCU, Judecător

I. Trifănescu cu P. Dumitrașcu

Sentința No. 818

Posesor sub nume de proprietar. Turburarea posesiunii lui Transacție la care el n'a luat parte. Neopozabilitate. Contestație. Admitere. Art. 1854 c. civ.

Când cine posedă un imobil, fie în baza unei hotărâri judecătoarești, fie a unor acte autentice, este presupus ca proprietar al lui și ca atare garantat în liniștită sa folosință, de aceea, oricine ar pretinde vreun drept asupra acelui imobil trebuie să-si valorifice pretențiunile sale pe calea principală a unei acțiuni în revendicare, nepuțând pe căi lăturalnice, — cum ar fi aceea a punerii în posesie pentru executarea unui act de transacție, la care posesorul n'a luat parte — să scoată din folosință bunului pe acela care-l stăpânește.

Asupra contestației făcute de Ion Trifănescu prin petiția înreg la No. 18580 din 6 Iunie 1921 contra executării făcute de P. Dumitrașcu și punerii sale în posesie pe lotul cu No. 4 din moșia „Codrul desrobit”, în baza deciziei Curții de Apel din Craiova cu No. 463 din 4 Noembrie 1920;

Având în vedere actele din dosar și susținerile orale ale părților în instanță, din care se constată în fapt următoarele:

Asupra moșiei „Codrul desrobit” din comuna Locusteni existând proces de partaj între cei 13 locuitori, moșia s'a pus sub sequestru judiciar prin decizia Curții de Apel, Craiova cu No. 470, din anul 1912; în urmă s'a dat hotărâre de partaj, făcându-se 13 loturi egale, iar la Curtea de Apel părțile au făcut tranzacție, împărțind moșia în 14 loturi din care lotul No. 2 bis a fost dat lui P. Dumitrașcu drept preț al cheltuielor sale cu procesul de partaj.

Între alii locuitori din comuna Locusteni fiind proces, s'a dat o hotărâre de expedient cu No. 82 pe care I. Trifănescu executând-o în contra lui Gh. St. Chițoiu, a fost pus de portărei Trib. Dolj, în posesie pe lotul No. 4 prin procesul verbal cu No. din 30 Iunie 1920. Acest lot cu No. 4 din hotărârea de partaj este în parte ca teren acelaș cu lotul No. 3 din tranzacție care i se cuvenea lui P. Dumitrașcu ca cumpărătură de drepturi dela protopolul Sachelarie Brabiescu; în 1921 desființându-se sequestrul prin decizia Curții de Apel Craiova cu No. 24 din 21 Decembrie 1921, părțile din tranzacție au cerut punerea lor în posesie asupra loturilor prevăzute într-însa. Ca parte în tranzacție figurează și Petre Dumitrescu pentru lotul 2 bis și 3.

La punerea sa în posesie pe baza tranzacției, după desființarea sequestrului, I. Trifănescu a făcut prezența contestație pentru că, voind să ia în stăpânire lotul No. 3 din tranzacție, Dumitrașcu îl turbura pe dânsul în stăpânirea lotului No. 4 al partajului asupra căruia fusese pus în posesie de portărei trib. Dolj prin procesul verbal sus arătat.

Având în vedere că este necontestat în speță că contestatorul I. Trifănescu a luat parte la tranzacția făcută cu ocazia partajului și care s'a executat de intimat;

Că, este indiscutabil în drept că hotărârile judecătoarești, ca și actele autentice au o autoritate relativă în sensul că nu leagă și nu sunt opozabile decât persoanelor care au luat parte la formarea lor; că, din acest punct de vedere, tranzacția, care formează titlul intimatului P. Dumitrașcu nu este opozabilă contes-

tatorului Trifănescu care nu a luat în nici un mod parte la încheierea ei;

Considerând pe de altă parte că posesorul unui bun este presupus ca proprietar al lui și ca atare garantat în liniștită sa folosință; că de aceea, oricine pretinde vreun drept asupra acestui bun, este dator să se adreseze justiției, nepuțând făcea judecata și pe căi lăturalnice să scoată din folosință bunului pe acel care-l stăpânește;

Considerând că din această cauză posesorul unui imobil este garantat în contra oricărei deposedări fără judecată, cu simpla condiție ca în momentul turburării să fi posedat cu titlul de proprietar; că mijlocul cel mai obișnuit ce părțile încearcă ca să deposedeze pe un terțiu, fără judecată, este executarea în contra sa, a unei hotărâri judecătoarești sau a unui act autentic la care acesta nu a luat parte;

Că, însă, pe baza autoritatii relative a hotărârilor judecătoarești și a actelor autentice, asemenea căi lăturalnice de deposedare sunt nelegale și trebuie înălțurate, posesorul nepuțând să fie deposedat de căt pe baza unei acțiuni în revendicare în care dânsul să figureze ca părât. A decide altfel, înseamnă să se intervertească ordinea probelor și a se face din posesor care trebuie să fie părât, reclamant cu obligația de a-și dovedi proprietatea, pe când în mod natural el trebuie să fie părât, apărat până la proba contrară de prezumția de proprietate care este atașată ori cărei posesiuni;

In speță, contestatorul I. Trifănescu dovedind cu procesul verbal din 30 Iunie 1920 că în momentul executării dânsul poseda cu titlul de proprietar pământul în chestiune, contestația sa urmează să fie admisă fără a fi obligat să mai facă altă probă, intimatul urmând să se adreseze justiției pe cale principală pentru a-și valorifica drepturile ce pretinde că are pe baza tranzacției și a celorlalte acte.

Pentru aceste motive, redactate de d. judecător de sedință I. Marinescu.

Tribunalul admite contestația făcută etc.

(ss) I. Marinescu, P. A. Măinescu.

A apărut : STUDII DE DREPT CIVIL COMPARAT, cuprinzând legislația ungă și austriacă din Transilvania în comparație cu legislația română, de d-l G. P. Docan. Vol. cuprinde 430 pagini. PRETUL 280 lei.

Este cu deosebire necesar candidaților la examenul de magistrat și juriștilor din Transilvania.

Comenzile la „Curierul Judiciar” București, str. Artei No. 5.

A apărut VOL. III TRATAT DE DREPT ȘI PROCEDURA PENALA, Cursul Prof. I. Tanovicenu, re-văzut și completat de d-nii : Dr. Vintilă Dongoroz în ce privește doctrina română și streină ; Dr. Eugen C. Decusară în ce privește jurisprudentă ; Dr. Corneliu Chiseliță, consilier la Curtea de Casătie, referințe pentru Bucovina și Dr. Stefan Laday, referințe pentru Ardeal.

Acest volum având 870 pag. mai cuprinde pelângă Tabla de materii și un Index Alfabetice pentru materiile publicate în cîteștele volumele. PRETUL 500 LEI. Comandele se primesc la Curierul Judiciar, București, 5 Artei, însoțite de cost la care se va adăuga 10 pentru porto postal recomandat.

Sub presă Vol. IV PROCEDURA PENALA.